

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Кафедра обліку і аудиту

ЖУК О.І.

**Конспект лекцій
з ДИСЦИПЛІНИ
“ПОДАТКОВА СИСТЕМА ”**

Івано–Франківськ 2014

Тема 1

Основні засади податкового законодавства

1. Сутність податків та їх види
2. Функції податків та принципи податкового законодавства
3. Елементи системи оподаткування
4. Класифікація податків і зборів

1. Сутність податків

Першим поняття "податок" розкрив А. Сміт у праці "Про багатство народів" (1770), в якій податок був визначений як тягар, що накладається державою у формі закону, який передбачає і його розмір, і порядок сплати.

З точки зору економічної теорії *податки* – це фінансові відносини між державою і платниками податків з приводу примусового відчуження частини створеної вартості з метою формування централізованих фондів грошових ресурсів, необхідних для виконання державою своїх функцій.

Умови виникнення податків: утворення держави; суспільний поділ праці та формування товарно-грошових відносин.

Податки не єдина форма акумуляції грошових коштів бюджетом та іншими державними фондами. Існують ще *збори*, яким притаманні риси податків:

1. Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно.

2. Збором (платою, внеском) є **обов'язковий платіж до відповідного бюджету**, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій.

Сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що становить податкову систему України.

Основними характерними особливостями податку в порівнянні з обов'язковими платежами є те, що він:

- може бути сплачений лише до бюджету, а не до іншого централізованого або децентралізованого фонду;
- не має цільового призначення;
- є виключно атрибутом держави і базується на актах вищої юридичної сили.

Згідно з Податковим кодексом (01.01.2010) до загальнодержавних податків і зборів належать:

1. податок на прибуток підприємств;
2. податок на доходи фізичних осіб;
3. податок на додану вартість;
4. акцизний податок;
- 5 збір за першу реєстрацію транспортного засобу
6. екологічний податок;

7. рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України;
8. плата за користування надрами;
9. плата за землю;
10. збір за користування радіочастотним ресурсом України;
11. збір за спеціальне використання води;
12. збір за спеціальне використання лісових ресурсів;
13. фіксований сільськогосподарський податок;
14. збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства;
15. мито;
16. збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками;
17. збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності.

Місцеві податки та збори

До місцевих податків належить:

1. податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
2. єдиний податок

До місцевих зборів належать:

1. збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності;
2. збір за місця для паркування транспортних засобів;
3. туристичний збір.

2. Функції податків та принципи податкового законодавства

Сутність податків як економічної категорії проявляється в їх функціях.

Функції податку – це проявлення його сутності в дії, спосіб вираження його властивостей.

- **фіскальна** – ця функція є визначальною для податків і полягає в тому, що податки виконують своє головне призначення - наповнення доходної частини бюджету, доходів держави для задоволення потреб суспільства,
- **регулююча** – через неї здійснюється регулювання державою виробництва та споживання, у першу чергу шляхом справляння непрямих податків, що є податками на споживання;
- **розподільча** – її завданням полягає у розподілі отриманих коштів для здійснення завдань і функцій держави та муніципальних органів;
- **стимулююча** – ця функція визначає орієнтири для розвитку та розгортання виробничої діяльності. Шляхом запровадження пільг окремим категоріям платників податків або пільгових режимів на певних територіях держава стимулює розвиток певних галузей національної економіки або здійснює політику підтримки певних верств населення;

- **контролююча** – за її допомогою держава регламентує фінансово-господарську діяльність підприємств та організацій, отримання доходів громадянами, використання ними свого майна та коштів, додержання фінансової дисципліни тощо.

Податкове законодавство ґрунтується на таких принципах:

- **загальність оподаткування** - кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Кодексом, законами з питань оподаткування та митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями Кодексу;

- **рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації** - забезпечення однакового підходу до усіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

- **невідворотність настання визначеної законом відповідальності** у разі порушення податкового законодавства;

- **фіскальна достатність** - встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;

- **соціальна справедливість** - установа податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків;

- **економічність оподаткування** - установа податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;

- **нейтральність оподаткування** - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентноздатності платника податків;

- **стабільність** - зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше, ніж за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного періоду;

- **рівномірність та зручність сплати** - установа строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками;

- **єдиний підхід до встановлення податків та зборів** - визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку.

3. Елементи системи оподаткування

Для пізнання природи податку необхідно чітко визначити основні елементи, які зумовлюють внутрішній зміст даного поняття.

До основних елементів податку відносять:

1. платники податку– фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокрем-

лені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з ПК і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно ПК.

2. об'єкт оподаткування – об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

3. база оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

4. ставка податку – розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування.

Податкова ставка поділяється на:

- **абсолютна (специфічна)** є ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування.

- **відносна (адвалорна)** визнається ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування.

Базовою (основною) ставкою податку визначається ставка, що визначена такою для окремого податку ПК.

Граничною ставкою податку визнається максимальний або мінімальний розмір ставки за певним податком, встановлений ПК.

5. порядок обчислення податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосуванням відповідних коефіцієнтів.

6. податковий період – це встановлений ПК період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів

Види податкового періоду: податковим періодом може бути:

- календарний рік;
- календарне півріччя;
- календарні три квартали;
- календарний квартал;
- календарний місяць;
- календарний день.

7. строк і порядок сплати податку сплати податку та збору – це період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством.

8. податковий звіт – документ, що подається до податкової інспекції зі звітними даними про розрахунки з бюджетом;

9. податкові пільги – це законодавчо встановлені умови та можливості пониження податкового навантаження та послаблення податкового тиску. (*передбачене податковим законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку й збору або сплата ним податку й збору в меншому розмірі за наявності підстав*).

Податкова пільга надається шляхом

- податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору; (ПДФО)
- зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору; (ПДВ ПЗ-ПК)
- встановлення зниженої ставки податку та збору; (0 % ПДВ)
- звільнення від сплати податку та збору. (операції, які звільнені від оподаткування).

4. Класифікація податків і зборів

Податки можна *класифікувати* за певними ознаками:

1) за економічною ознакою об'єкта оподаткування:

- податки на доходи – обов'язкові збори, які стягуються з чистого доходу з фізичних і юридичних осіб в момент його отримання. Безпосередніми об'єктами оподаткування є заробітна плата та інші доходи громадян, прибуток чи дохід підприємства;
- податки на споживання – обов'язкові збори, які стягуються в процесі споживання товарів, робіт та послуг, причому їх плата не залежить від результатів фінансово-господарської діяльності, а від розміру споживання. Вони справляються у вигляді непрямих податків;
- податки на майно – обов'язкові збори, які стягуються внаслідок наявності конкретного виду майна, що перебуває в приватній, колективній та державних формах власності (податок на нерухоме майно, збір за першу реєстрацію транспортного засобу).

2) за формою оподаткування:

- прямі податки – обов'язкові платежі, які напряму сплачуються платником до бюджету держави залежно від розміру об'єкта оподаткування. Причому сплата такого податку призводить до вартісного зменшення об'єкта оподаткування (податок з прибутку підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на нерухоме майно,);
- непрямі податки – обов'язкові платежі сплачуються платниками опосередковано через цінові механізми, причому сума податку не зменшує об'єкту оподаткування, а збільшує ціну товару (ПДВ, акцизний податок, мито);

3) в залежності від рівня державних структур:

- загальнодержавні податки і збори – обов'язкові платежі, які встановлюються найвищими органами влади в державі і є обов'язковими до сплати за єдиними ставками на всій території України. Ці податки можуть формувати дохідну частину як державного, так і місцевого бюджетів;

- місцеві податки та збори – обов'язкові платежі, які встановлюються місцевими органами влади і є обов'язковими до сплати за встановленими ставками тільки на певній території. Місцеві податки та збори надходять виключно до місцевих бюджетів.

5) відносно до платника:

- податки з юридичних осіб (податок на прибуток);
- податки з фізичних осіб (податок на доходи фізичних осіб);
- змішані (збір за першу реєстрацію транспортного засобу).

Тема 2. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної податкової служби та податковий контроль

1. Поняття податкового контролю та способи його здійснення
2. Облік платників податків
3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної податкової служби
4. Види перевірок та порядок їх проведення

1. Поняття податкового контролю та способи його здійснення

Податковий контроль - система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Податковий контроль в частині здійснення заходів, що вживаються митними органами з метою перевірки правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, є складовою частиною митного контролю.

Контролюючими органами є:

- органи державної податкової служби - щодо податків, які справляються до бюджетів та державних цільових фондів, крім зазначених у підпункті 41.1.2 цього пункту, а також стосовно законодавства, контроль за дотриманням якого покладається на органи державної податкової служби;

- митні органи - щодо мита, акцизного податку, податку на додану вартість, інших податків, які відповідно до податкового законодавства справляються у разі ввезення (пересилання) товарів і предметів на митну територію України або територію спеціальної митної зони або вивезення (пересилання) товарів і предметів з митної території України або території спеціальної митної зони.

Розмежування повноважень і функціональних обов'язків між контролюючими органами визначаються цим Кодексом та іншими нормативно-правовими актами.

Порядок контролю з боку митних органів за сплатою платниками податків податку на додану вартість та акцизного податку встановлюється спільним рішенням центрального органу державної податкової служби та спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи.

Інші державні органи не мають права проводити перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків, у тому числі на запит правоохоронних органів.

Органами стягнення є виключно органи державної податкової служби, які уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу у межах компетенції, а також державні виконавці в межах їх компетенції.

Стягнення податкового боргу за виконавчими написами нотаріусів не дозволяється.

Способи здійснення податкового контролю

Податковий контроль здійснюється шляхом:

- ведення обліку платників податків;
- інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної податкової служби;
- перевірок та звірок відповідно до вимог цього Кодексу, а також перевірок щодо дотримання законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у порядку, встановленому іншими спеціальними законами, що регулюють відповідну сферу правовідносин.

2. Облік платників податків

Облік платників податків ведеться з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби.

З метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік в органах державної податкової служби за місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання особи (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку).

Взяття на облік платників податків - юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів здійснюється після державної реєстрації

Всі фізичні особи - платники податків та зборів реєструються в органах державної податкової служби шляхом включення відомостей про них до Державного реєстру фізичних осіб - платників податків.

Облік платників податків в органах державної податкової служби ведеться за податковими номерами.

Порядок визначення податкового номера встановлюється центральним органом державної податкової служби.

Центральним органом державної податкової служби визначаються:

- порядок обліку платників податків і зборів;
- перелік документів, які подаються для взяття на облік платників податків, а також порядок подання таких документів;
- форми заяв, свідоцтв та документів з питань реєстрації та обліку платників податків.

Орган державної податкової служби зазначає податковий номер або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання від-

мовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті) у всіх свідоцтвах, довідках, патентах, в інших документах або повідомленнях, що видаються платнику податків або надсилаються йому.

Взяття на облік юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб

Взяття на облік за основним місцем обліку юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів а також фізичних осіб як платників податків та зборів в органах державної податкової служби здійснюється на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором згідно із Законом України „Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців”, не пізніше наступного робочого дня з дня отримання зазначених відомостей органами державної податкової служби.

Довідка про взяття на облік платника податків надсилається (видається) платникам податків - юридичним особам та відокремленим підрозділам юридичних осіб наступного робочого дня з дня взяття на облік за основним місцем обліку.

Взяття на облік фізичних осіб - підприємців здійснюється органом державної податкової служби не пізніше наступного робочого дня з дня отримання відповідних відомостей від державного реєстратора.

Довідка про взяття на облік платника податків видається фізичній особі - підприємцю наступного робочого дня з дня взяття на облік.

Внесення змін до облікових даних платників податків

Підставами для внесення змін до облікових даних платників податків є:

- інформація органів державної реєстрації;
- інформація банків та інших фінансових установ про відкриття (закриття) рахунків платників податків;
- документально підтверджена інформація, що надається платниками податків;
- інформація суб'єктів інформаційного обміну, уповноважених вчиняти будь-які реєстраційні дії стосовно платника податків;
- рішення суду, що набрало законної сили;
- дані перевірок платників податків.

3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної податкової служби

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності державної податкової служби - комплекс заходів із збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання органами державної податкової служби покладених на них функцій та завдань.

Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності державної податкової служби використовується інформація, що надійшла:

1. Від платників податків та податкових агентів, зокрема інформація:
 - що міститься в податкових деклараціях, розрахунках, інших звітних документах;
 - що міститься у наданих великими платниками податків в електронному вигляді копіях документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документах, реєстрах бухгалтерського обліку, фінансовій звітності, інших документах, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів;
 - про фінансово-господарські операції платників податків;
 - про застосування реєстраторів розрахункових операцій;
2. Від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Національного банку України, зокрема інформація:
 - про об'єкти оподаткування, що надаються та/або реєструються такими органами. Зазначена інформація повинна містити, зокрема, вид, характеристики, індивідуальні ознаки об'єкта оподаткування (в разі наявності), за якими його можна ідентифікувати;
 - про результати здійснення державного контролю за господарською діяльністю платника податків;
 - що міститься у звітних документах (крім персоніфікованої статистичної інформації, фінансових звітів), які подаються платником податків органам виконавчої влади та/або органам місцевого самоврядування;
 - про встановлені органами місцевого самоврядування ставки місцевих податків, зборів та надані такими органами податкові пільги;
 - про дозволи, ліцензії, патенти, свідоцтва на право провадження окремих видів діяльності, яка повинна містити, зокрема: назву платника податків, якому видані такі дозволи, ліцензії, патенти; податковий номер або реєстраційний номер облікової картки фізичної особи; вид дозвільного документа; вид діяльності, на провадження якої видано дозвільний документ; дату видачі дозвільного документа; строк дії дозвільного документа, інформацію про припинення (зупинення) дії дозвільного документа із зазначенням підстав такого припинення (зупинення); сплату належних платежів за видачу дозвільного документа; перелік місць провадження діяльності, на яку видано дозвільний документ;
 - про експортні та імпорتنі операції платників податків;
3. Від банків, інших фінансових установ - інформація про наявність та рух коштів на рахунках платника податків;
4. Від органів влади інших держав, міжнародних організацій або нерезидентів;
5. Від підрозділів податкової служби та митних органів - за результатами податкового контролю;
6. Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності також використовується інша інформація, оприлюднена та/або добровільно або за запитом надана органу державної податкової служби.

4. Види перевірок

Органи державної податкової служби мають право проводити –камеральні перевірки;

- документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) перевірки;
- фактичні перевірки.

Камеральною вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні органу державної податкової служби виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податку. Камеральна перевірка проводиться посадовими особами органу державної податкової служби без будь-якого спеціального рішення керівника такого органу або направлення на її проведення.

Документальною перевіркою вважається перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених податків та зборів, а також дотримання законодавства, яка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, а також отриманих в установленому законодавством порядку органом державної податкової служби документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків.

Документальна планова перевірка проводиться відповідно до плану – графіка перевірок.

Періодичність проведення документальних планових перевірок платників податків визначається залежно від ступеня ризику в діяльності таких платників податків, який поділяється на високий, середній та незначний. Платники податків з незначним ступенем ризику включаються до плану-графіку не частіше, ніж раз на три календарних роки, середнім - не частіше ніж раз на два календарних роки, високим - не частіше одного разу на календарний рік.

Порядок формування та затвердження плану - графіку, перелік ризиків та їх поділ за ступенями встановлюються центральним органом державної податкової служби.

Право на проведення документальної планової перевірки платника податків надається лише у тому випадку, коли такому платнику не пізніше ніж за десять календарних днів до дня проведення зазначеної перевірки вручено під розписку або надіслано рекомендованим листом з повідомленням про вручення письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки.

Тривалість перевірок не повинна перевищувати 30 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів, інших платників податків – 20 робочих днів.

Продовження строків проведення перевірок можливе за рішенням керівника органу державної податкової служби не більш як на 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва - не більш як на 5 робочих днів, інших платників податків – 10 робочих днів.

Документальна позапланова перевірка не передбачається у плані роботи органу державної податкової служби і проводиться за наявності хоча б однієї з обставин:

- за наслідками перевірок інших платників податків, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на обов'язковий письмовий запит органу державної податкової служби протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту;

- платником податків не подано в установлений строк податкову декларацію або розрахунки;

- платником податків подано органу державної податкової служби уточнюючий розрахунок за період, який перевірявся органом державної податкової служби;

- платником податків подано органу державної податкової служби заперечення до акта. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали предметом оскарження;

- розпочато процедуру реорганізації юридичної особи (крім перетворення), припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, порушено провадження у справі про визнання банкрутом платника податків або подано заяву про зняття з обліку платника податків;

- щодо платника податку подано скаргу про ненадання таким платником податків податкової накладної покупцю або про порушення правил заповнення податкової накладної у разі ненадання таким платником податків пояснень та документального підтвердження на письмовий запит органу державної податкової служби протягом десяти робочих днів з дня його отримання;

- у разі коли платником податку на прибуток підприємств протягом чотирьох послідовних базових звітних періодів у податковій звітності відображається від'ємне значення об'єкта оподаткування (збиток);

- отримано постанову судді (ухвалу суду) про призначення перевірки або постанову органу дізнання, слідчого, прокурора, винесену ними відповідно до закону у кримінальних справах, що перебувають у їх провадженні;

- у разі отримання інформації про ухилення податковим агентом від оподаткування виплаченої (нарахованої) найманим особам (у тому числі без докуме-

нтального оформлення) заробітної плати, пасивних доходів, додаткових благ, інших виплат та відшкодувань, що підлягають оподаткуванню, у тому числі внаслідок неукладення платником податків трудових договорів з найманими особами згідно із Кодексом законів про працю України, а також провадження особою господарської діяльності без державної реєстрації. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали підставою для проведення такої перевірки.

Тривалість перевірок не повинна перевищувати 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів, інших платників податків – 10 робочих днів.

Продовження строків проведення перевірок можливе за рішенням керівника органу державної податкової служби не більш як на 10 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва - не більш як на 2 робочих днів, інших платників податків – 5 робочих днів.

Документальною виїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка.

Документальною невиїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться в приміщенні органу державної податкової служби.

Фактичною вважається перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Така перевірка здійснюється органом державної податкової служби щодо дотримання порядку здійснення суб'єктами господарювання розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, патентів, свідоцтв, виробництва та обігу підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення та оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами), а також здійснення фізичною особою підприємницької діяльності без державної реєстрації. Така перевірка здійснюється без попередження платника податків.

Тривалість перевірки не повинна перевищувати 10 діб.

Продовження строку такої перевірки здійснюється за рішенням керівника органу державної податкової служби не більш як на 5 діб.

Тема 3

Податок на додану вартість

- 1. Податок на додану вартість: платники, об'єкти оподаткування та ставки податку**
- 2. Механізм справляння ПДВ**
- 3. Первинний і аналітичний облік ПДВ**
- 4. Звітність ПДВ. Зміст та порядок представлення.**

1. Податок на додану вартість: платники, об'єкти оподаткування та ставки податку

Податок на додану вартість – це непрямий податок, що є частиною новоствореної вартості, яка створюється на всіх стадіях виробництва та обігу, що включається у вигляді надбавки в ціну товару, робіт та послуг і цілком оплачується кінцевим споживачем товарів, робіт, послуг [40].

Платником ПДВ являється будь-яка особа, яка:

- що провадить господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку;
- зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку;
- ввозить товари на митну територію України товари в обсягах, що підлягають оподаткуванню цим податком;
- веде облік результатів діяльності за договором про спільну діяльність без утворення юридичної особи;
- особа-управитель майна, яка веде окремий податковий облік з податку на додану вартість відносно господарських операцій, пов'язаних з використанням майна, що отримане в управління за договорами управління майном.
- проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання, та майна;
- уповноважена вносити податок з об'єктів оподаткування, що виникають внаслідок постачання послуг підприємствами залізничного транспорту.

Реєстрації як платник податку підлягає особа у разі

- коли загальна сума від здійснення операцій з поставки товарів (послуг), що підлягають оподаткуванню, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі протягом останніх 12 місяців перевищує 300 тисяч грн. (без врахування ПДВ);
- якщо особа, яка провадить оподатковувані операції і не є платником податку у зв'язку з тим, що обсяги оподатковуваних операцій є меншими від встановленої суми, вважає за доцільне добровільно зареєструватися як платник податку, така реєстрація здійснюється за її заявою.

Об'єктом оподаткування є операції платників податку з:

- постачання товарів, послуг місце постачання яких розташоване на митній території України,
- ввезення товарів на митну територію України;
- вивезення товарів за межі митної території України;

- постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом.

Головне управління Міндоходів у м. Києві повідомляє, що ставка податку на додану вартість в 2014 році залишилась на рівні 20% та буде застосовуватись до кінця року.

Дана норма передбачена пунктом 10 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України. Застосування з 1 січня 2014 року ставки ПДВ на рівні 17%, перенесено на 1 січня 2015 року.

Ставки податку встановлюються від бази оподаткування у таких розмірах:

- 20%, а з 2015 р. 17 %;
- 0%.

За нульовою ставкою оподатковуються операції з:

1. Вивезення товарів за межі митної території України

2. Постачання товарів:

- для заправки або забезпечення морських суден
- для заправки або забезпечення повітряних суден
- для заправки або забезпечення повітряних суден
- для заправки (дозаправки) та забезпечення космічних кораблів, космічних ракетних носіїв або супутників Землі;
- для заправки (дозаправки) або забезпечення наземного військового транспорту чи іншого спеціального контингенту Збройних Сил України
- магазинами безмитної торгівлі, відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

3. Постачання таких послуг:

- міжнародні перевезення пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом;
- послуги, що передбачають роботи з рухомим майном, попередньо ввезеним на митну територію України для виконання таких робіт та вивезеним за межі митної території України платником, що виконував такі роботи, або отримувачем-нерезидентом;
- послуги з обслуговування повітряних суден, що виконують міжнародні рейси;
- послуги з перевезення пасажирів швидкісними поїздами Інтерсіті+.

Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ на самостійне виконання

- випуску (емісії), розміщення у будь-які форми управління та продажу (погашення, викупу) за кошти цінних паперів, що випущені в обіг (емітовані)
- передачі майна у схов (відповідальне зберігання), у концесію, а також у лізинг (оренду), крім передачі у фінансовий лізинг;
- надання послуг із страхування, співстрахування або перестрахування особами, які мають ліцензію на здійснення страхової діяльності відповідно

до закону, а також пов'язаних з такою діяльністю послуг страхових (перестрахових) брокерів та страхових агентів;

- обігу банківських металів, інших валютних цінностей (крім банкнот і монет, що використовуються для нумізматичних цілей, а також іноземних монет з дорогоцінних металів, базою оподаткування яких є продажна вартість);

- надання послуг платіжних організацій платіжних систем, пов'язаних з переказом коштів, з інкасації, розрахунково-касового обслуговування, залучення, розміщення та повернення коштів за договорами позики, депозиту, вкладу;

- виплат у грошовій формі заробітної плати (інших прирівняних до неї виплат), а також пенсій, стипендій, субсидій, дотацій за рахунок бюджетів або Пенсійного фонду України чи інших фондів загальнообов'язкового соціального страхування (крім тих, що надаються у майновій формі);

- реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення та перетворення) юридичних осіб;

- постачання позашкільним навчальним закладом вихованцям, учням і слухачам платних послуг у сфері позашкільної освіти.

Операції, які звільняються від оподаткування ПДВ на самостійне вивчення

- постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

- постачання послуг із здобуття вищої, середньої, професійно-технічної та дошкільної освіти навчальними закладами;

- постачання технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів), послуги з їх ремонту та доставки; товарів спеціального призначення, у тому числі виробів медичного призначення для індивідуального користування, для інвалідів та інших пільгових категорій населення, визначених законодавством України за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

- постачання послуг з охорони здоров'я закладами охорони здоров'я, що мають ліцензію на постачання таких послуг, а також постачання послуг реабілітаційними установами для інвалідів та дітей-інвалідів, що мають ліцензію на постачання таких послуг відповідно до законодавства;

- постачання реабілітаційних послуг інвалідам, дітям-інвалідам, а також постачання путівок на санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинку на території України фізичних осіб віком до 18 років, інвалідів, дітей-інвалідів;

- постачання послуг з утримання дітей у дошкільних навчально-виховних закладах, школах-інтернатах;

- постачання послуг з перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом (крім таксі), тарифи на які регулюються в установленому законом порядку;

- постачання релігійними організаціями культових послуг та предметів культового призначення;

- постачання послуг з поховання та постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами;
- надання благодійної допомоги;
- надання послуг з реєстрації актів цивільного стану державними органами, уповноваженими здійснювати таку реєстрацію згідно із законодавством;
- постачання в сільській місцевості сільськогосподарськими товаровиробниками послуг з ремонту шкіл, дошкільних закладів, інтернатів, закладів охорони здоров'я та надання матеріальної допомоги;
- постачання (передплати) періодичних видань друкованих засобів масової інформації та книжок (крім видань еротичного характеру), учнівських зошитів, підручників та навчальних посібників вітчизняного виробництва, словників українсько-іноземної або іноземно-української мови, доставки таких періодичних видань друкованих засобів масової інформації на митній території України.

2. Механізм справляння ПДВ

Механізм справляння ПДВ будується на співставленні податкового зобов'язання та податкового кредиту. Сума ПДВ, що підлягає сплаті в бюджет (відшкодуванню з бюджету) за підсумками податкового періоду, дорівнює розміру податкових зобов'язань платника податку, яка зменшена на суму податкового кредиту такого періоду і визначається за формулою:

$$\text{ПДВ} = \text{ПЗ} - \text{ПК},$$

Податкове зобов'язання – це загальна сума, податку нарахованого платником за звітний період.

Податковий кредит – це сума, на яку платник податку має право у звітному періоді зменшити своє податкове зобов'язання.

Важливим елементом у механізмі справляння ПДВ є дата виникнення податкового зобов'язання і права платника на податковий кредит.

Датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- дата зарахування коштів від покупця (замовника) на банківський рахунок платника податку як оплата товарів (послуг), що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів (послуг) за готівку – дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої – дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;
- дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів – дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг – дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

Право на віднесення сум податку до податкового кредиту виникає у разі здійснення операцій з:

- придбання або виготовлення товарів (у тому числі в разі їх ввезення на митну територію України) та послуг;

- придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів, у тому числі при їх ввезенні на митну територію України (у тому числі у зв'язку з придбанням та/або ввезенням таких активів як внесок до статутного фонду та/або при передачі таких активів на баланс платника податку, уповноваженого вести облік результатів спільної діяльності);

- отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України;

- ввезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного або фінансового лізингу.

Датою виникнення права платника податку на віднесення сум податку до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше:

- дата списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів (послуг);

- дата отримання платником податку товарів (послуг), що підтверджено податковою накладною [ПКУ с. 301].

3. Первинний і аналітичний облік ПДВ

Для створення єдиної бази даних про платників податку вони проходять спеціальну реєстрацію у ДПА за місцем їх знаходження з метою отримання Свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ та індивідуального номера, який являє собою 12-ти значний код.

Після реєстрації платники податку отримують право на нарахування податку та складання податкової накладної при продажу товарів.

Для фіксації господарських операцій, що здійснюються, підприємство використовує первинні документи. Одним з головних таких документів для обліку розрахунків з бюджетом є податкова накладна.

Податкові накладні із сумою ПДВ понад 10 тисяч гривень з 1 січня 2012 року підлягають включенню до Єдиного реєстру податкових накладних, який запроваджений нормами Податкового Кодексу України.

Також, з 1 січня 2012 року необхідно включати до Єдиного реєстру податкові накладні, виписані при здійсненні операцій з постачання підакцизних товарів та товарів, ввезених на митну територію України, не залежно від розміру податку на додану вартість в одній податковій накладній.

Відсутність факту реєстрації платником податку – продавцем податкових накладних, в Єдиному реєстрі податкових накладних та порядку заповнення податкової накладної не дає права покупцю на включення сум податку на додану вартість до податкового кредиту та не звільняє продавця від обов'язку включення суми податку на додану вартість, вказаної в податковій накладній, до суми податкових зобов'язань за відповідний звітний період.

Податкова накладна має містити зазначені окремими рядками: порядковий номер податкової накладної; дату виписування податкової накладної; повну або скорочену назву, зазначену у статутних документах юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник

податку на додану вартість; податковий номер платника податку (продавця та покупця); місцезнаходження юридичної особи-продавця або податкова адреса фізичної особи - продавця, зареєстрованої як платник податку; повне або скорочене найменування, зазначене у статутних документах отримувача; опис (номенклатура) товарів/послуг та їх кількість, обсяг; ціна постачання без урахування податку; ставка податку та відповідна сума податку в цифровому значенні; загальна сума коштів, що підлягають сплаті з урахуванням податку; вид цивільно-правового договору.

Починаючи з 01.01.2014 р. у разі відмови постачальника товарів/послуг надати податкову накладну або у разі порушення порядку її заповнення та/або порядку реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних право покупця додати до податкової декларації з ПДВ заяву зі скаргою на постачальника, яка є підставою для включення сум податку до складу податкового кредиту, зберігатиметься за ним протягом 60 календарних днів, що настають за граничним строком подання податкової декларації за звітний (податковий) період, в якому не надано податкову накладну або порушено порядок її заповнення та/або порядок реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Податкова накладна виписується у двох примірниках у день виникнення податкових зобов'язань продавця. Оригінал податкової накладної видається покупцю, копія залишається у продавця товарів/послуг.

Для операцій, що оподатковуються, і операцій, звільнених від оподаткування, складаються окремі податкові накладні.

Податкова накладна складається на кожне повне або часткове постачання товарів (послуг), а також на суму коштів, що надійшли на поточний рахунок як попередня оплата (аванс).

Податкова накладна є податковим документом і одночасно відображається у податкових зобов'язаннях і реєстрі виданих податкових накладних продавця та реєстрі отриманих податкових накладних покупця.

Платник податку зобов'язаний вести Реєстр отриманих та виданих податкових накладних у якому зазначаються порядковий номер податкової накладної, дата її виписування (отримання), загальна сума та сума нарахованого податку, а також реєстраційний номер платника податку продавця, який надав податкову накладну такому платнику податку. Даний реєстр подається до ДПІ разом з декларацією в електронному вигляді

Реєстр є основою для відображення зведених результатів такого обліку в податкових деклараціях з податку на додану вартість.

4. Звітність ПДВ. Зміст та порядок представлення

Платники податку зобов'язані вести окремий облік операцій з поставки та придбання товарів (послуг), які підлягають оподаткуванню цим податком, а також які не є об'єктами оподаткування та звільнених від оподаткування.

Зведені результати такого обліку відображаються у податкових деклараціях, форма і порядок заповнення яких визначені Наказом Міністерства до-

ходів і зборів України від 13.11.2013 р. №678. здійснюватиметься платниками починаючи з 01.02.2014 р.

Платник податку самостійно обчислює суму податкового зобов'язання, яку зазначає в декларації. Дані, наведені у декларації, мають відповідати даним бухгалтерського та податкового обліку платника, достовірність даних підтверджується: підписами відповідальних посадових осіб (керівника, головного бухгалтера) та печаткою.

Звітним (податковим) періодом є один календарний місяць, а у випадках, особливо визначених Податковим Кодексом, календарний квартал, з урахуванням таких особливостей:

- якщо особа реєструється як платник податку з іншого дня, ніж перший день календарного місяця, першим звітним (податковим) періодом є період, який розпочинається від дня такої реєстрації та закінчується останнім днем першого повного календарного місяця;

- якщо податкова реєстрація особи анулюється в інший день, ніж останній день календарного місяця, то останнім звітним (податковим) періодом є період, який розпочинається з першого дня такого місяця та закінчується днем такого анулювання.

Податкова декларація подається за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю, протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.

(платниками, які звітують щомісяця, — за підсумками січня 2014 р. — не пізніше 20.02.2014 р., платниками, які звітують щокварталу, — за I квартал 2014 р. — не пізніше 12.05.2014 р.).

Декларація подається до органу державної податкової служби, в якому перебуває на обліку платник податку, одним із таких способів на вибір платника податків:

а) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;

б) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;

в) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.

Платники податків, що належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації в електронній.

У разі надсилання декларації поштою платник податку зобов'язаний здійснити таке відправлення на адресу відповідного органу державної податкової служби не пізніше ніж за десять днів до закінчення граничного строку подання податкової декларації.

Платник податку зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку подання податкової декларації.

Декларація складається із вступної частини, службових полів, чотирьох розділів та 9 додатків.

Платником заповнюються вступна частина, службові поля, перші три розділи та додатки.

Розділ IV заповнюється працівниками органів державної податкової служби лише на оригіналі декларації, який залишається в органах державної податкової служби.

Розділ I “Податкові зобов’язання”

У I розділі вказуються загальні обсяги постачання звітного періоду, які оподатковуються за основною ставкою, за нульовою ставкою, звільнені від оподаткування

Розділ II “Податковий кредит

До розділу II “Податковий кредит” включаються обсяги придбання (виготовлення, будівництва, спорудження, створення) з податком на додану вартість або без податку на додану вартість товарів / послуг, необоротних активів та ін.

Розділ III “Розрахунки за звітний період”

Якщо в результаті розрахунку різниці між сумою податкових зобов’язань і податкового кредиту отримано позитивне значення, то заповнюється рядок 18 декларації.

Якщо в результаті розрахунку значення різниці між сумою податкових зобов’язань і податкового кредиту отримано від’ємне значення, то заповнюється рядок 19 декларації.

Зміни з 1 січня 2015 року набирають чинності зміни, що стосуються реєстрації платників ПДВ та адміністрування даного податку.

Податкова звітність із ПДВ

Пунктом 49.4 Податкового кодексу України встановлено, що податкова звітність з ПДВ подається до контролюючого органу всіма платниками в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб. До цього такий обов'язок було передбачено лише для великих та середніх підприємств.

Отже, починаючи із 01.01.2015 усі платники ПДВ повинні звітуватися **виключно в електронній формі**. Подання декларацій у паперовому вигляді не передбачено.

Критерій для обов'язкової реєстрації

Із 1 січня 2015 року обов'язкової реєстрації платниками ПДВ підлягатимуть лише особи, у яких загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно **перевищує 1 млн. гривень** (без урахування ПДВ). Нагадаємо, що зараз межу обов'язкової реєстрації встановлено у розмірі, що перевищує 300 тис. грн.

База оподаткування

При визначенні бази оподаткування операцій з постачання товарів/послуг згідно п.188.1. ПКУ (виходячи з їх договірної вартості) слід враховувати, що вона не може бути нижче ціни придбання товарів/послуг, що постачаються, а база оподаткування операцій з постачання необоротних активів не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів - виходячи із звичайної ціни), за винятком:

- товарів (послуг), ціни на які підлягають державному регулюванню;
- газу, який постачається для потреб населення.

Електронне адміністрування податку на додану вартість

Система електронного адміністрування ПДВ забезпечує автоматичний облік в розрізі платників податку:

- суми податку, що містяться у виданих та отриманих податкових накладних, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних;
- суми податку, сплачені платниками при ввезенні товару на митну територію України;
- суми поповнення та залишку коштів на рахунках в системі електронного адміністрування ПДВ;
- суми податку, на яку платники мають право видати податкові накладні.

Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість встановлюється Кабінетом Міністрів України.

В системі електронного адміністрування платникам податку автоматично відкриваються рахунки. Із цих рахунків платника перераховуються кошти

до державного бюджету в сумі податкових зобов'язань з ПДВ, що підлягає сплаті за наслідками звітного податкового періоду.

Податкова накладна

Скасовано паперові форми податкових накладних. Відповідно до п. 201.1 ПКУ платник податку зобов'язаний надати покупцю (отримувачу) податкову накладну, складену в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису уповноваженої платником особи, та зареєстровану в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Із 1 січня 2015 року реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних підлягатимуть всі податкові накладні незалежно від розміру ПДВ в одній податковій накладній.

Не передбачено ведення платником ПДВ реєстру виданих та отриманих податкових накладних. Разом із тим, на платників покладено обов'язок ведення реєстру виданих та отриманих документів, які є підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту, без отримання податкової накладної (транспортний квиток, готельний рахунок, касові чеки...). Платники податку у складі податкової звітності з ПДВ подають контролюючому органу копії записів у таких реєстрах в електронному вигляді.

Тема 4

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1. Платники, об'єкти оподаткування, ставки податку на доходи фізичних осіб
2. Податкові соціальні пільги та їх застосування
3. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету та перерахунок податку
4. Звітність з податку на доходи фізичних осіб
5. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації)

1. Платники, об'єкти оподаткування, ставки податку на доходи фізичних осіб

Платниками податку є:

- резиденти, які отримують як доходи з джерелом їх походження з території України так і іноземні доходи;
- нерезиденти, які отримують доходи з джерелом їх походження з території України.

Не є платниками податку нерезиденти, які отримують доходи з джерелом їх походження з території України та мають дипломатичні привілеї і імунітет, встановлені на умовах взаємності міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України відносно доходів, одержаних ними безпосередньо від здійснення такої дипломатичної роботи.

Об'єкт оподаткування

Об'єктом оподаткування резидента є:

1. загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
2. доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
3. іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Об'єктом оподаткування нерезидента є:

1. загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;
2. доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).

Загальний оподаткований дохід – будь-які доходи, що підлягають оподаткуванню, нараховані (виплачені) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

Загальний оподатковуваний дохід поділяється на:

- загальний місячний оподатковуваний дохід;
- загальний річний оподатковуваний дохід (сума місячних оподатковуваних доходів збільшена на суму доходів, отриманих платником у попередні роки та виявлених у звітному періоді).

Загальний оподатковуваний дохід включає:

- дохід у вигляді заробітної плати або виплат за умовами трудового цивільно-правового договору;
- доходи від продажу об'єктів майнових і немайнових прав, зокрема від продажу об'єктів інтелектуальної власності;
- дохід від надання майна в лізинг, оренду або суборенду
- оподатковуваний дохід (прибуток), не включений до розрахунку загальних оподатковуваних доходів минулих податкових періодів та самостійно виявлений у звітному періоді платником податку або нарахований органом державної податкової служби
- частина доходів від операцій з майном;
- дохід у вигляді процентів (дисконтних доходів), дивідендів, виграшів, призів, крім виграшів у державну лотерею;
- інвестиційний прибуток від проведення платником податку операцій з цінними паперами,
- дохід у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна, у межах, що підлягає оподаткуванню;
- сума надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрадження або під звіт та не повернутих у встановлені законодавством строки;
- кошти або майно (нематеріальні активи), отримані платником податку як хабар, викрадені чи знайдені як скарб, не зданий державі згідно із законом, у сумах, які підтверджені обвинувальним вирокком суду незалежно від призначеної ним міри покарання;
- сума страхових виплат, страхових відшкодувань, викупних сум або пенсійних виплат, що сплачуються платнику податку за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного забезпечення;
- сума пенсійних внесків у межах недержавного пенсійного забезпечення
- дохід, отриманий платником податку від його працедавця як додаткове благо.

До складу загального оподаткованого доходу не включають:

- суму державної та соціальної матеріальної допомоги у вигляді адресних виплат коштів та надання соціальних послуг, житлових та інших субсидій або дотацій, компенсацій (включаючи допомогу на вагітність та пологи) винагород і страхових виплат, які отримує платник податку з бюджетів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування та у формі фінансової допомоги інвалідам з Фонду соціального захисту інвалідів;
- сума доходів, отриманих платником податку у вигляді процентів, що нараховані на цінні папери, емітовані Міністерством фінансів України;
- сума відшкодування платнику податку розміру шкоди, заподіяної йому внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування платника податку, що вносяться за рахунок його роботодавця
- вартість безоплатного лікувально-профілактичного харчування, молока або рівноцінних йому харчових продуктів, газованої солоної води, мийних і

знешкоджувальних засобів, а також спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, якими роботодавець забезпечує платника податку

- сума грошового або майнового утримання чи забезпечення військовослужбовців строкової служби, яка виплачується з бюджету чи бюджетною установою;

- суму коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт;

- вартість товарів, які надходять платнику податку як гарантійна заміна у а також грошова компенсація вартості товарів, надана платнику податку в разі їх повернення продавцю, протягом гарантійного строку, але не вище ніж ціна придбання таких товарів;

- кошти або вартість майна (нематеріальних активів), які надходять платнику податку за рішенням суду в результаті поділу спільної сумісної власності подружжя у зв'язку з розірванням шлюбу чи визнанням його недійсним;

- аліменти, що виплачуються платнику податку;

- кошти, отримані платником податку в рахунок компенсації (відшкодування) вартості майна (нематеріальних активів), примусово відчужених державою;

- кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку за рахунок коштів **благодійної організації** або його роботодавця, в тому числі в частині витрат роботодавця на обов'язковий профілактичний огляд працівника;

- кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на поховання платника податку.

- сума, отримана платником податку за здану (продану) ним вторинну сировину та побутові відходи, за винятком брухту чорних та дорогоцінних металів;

- сума стипендії, яка виплачується з бюджету учню, студенту, курсанту військових навчальних закладів, ординатору, аспіранту або ад'юнкту

- основна сума поворотної фінансової допомоги, наданої платником податку іншим особам, яка повертається йому, основна сума поворотної фінансової допомоги, що отримується платником податку;

- дохід фізичної особи - підприємця, з якого сплачується єдиний податок згідно із спрощеною системою оподаткування;

- сума витрат роботодавця у зв'язку з підвищенням кваліфікації (перепідготовкою) платника податку;

- вартість дарунків (**а також призів переможцям та призерам спортивних змагань**), якщо їх вартість не перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року, за винятком грошових виплат у будь-якій сумі;

- виграші у державну лотерею.

При визначенні бази оподаткування враховуються всі доходи платника податку, отримані ним як у грошовій, так і негрошовій формах.

Під час нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, помножена на коефіцієнт, який обчислюється за такою формулою:

$$K = 100 : (100 - Sp),$$

де K - коефіцієнт;

Sp – ставка податку, встановлена для таких доходів на момент їх нарахування.

У такому ж порядку визначаються об'єкт оподаткування і база оподаткування для коштів, надміру витрачених платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлені законодавством строки.

Під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата, зменшена на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також на суму податкової соціальної пільги за її наявності.

Ставки податку встановлені в таких розмірах:

- заробітна плата – **15 %**
- сума місячного доходу, яка перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року **17 %**
- проценти на поточний або депозитний банківський рахунок; проценти або дисконтний доходи) на депозитний сертифікат; процент на вклад (депозит) у кредитній спілці; дохід за іпотечними цінними паперами; дохід у вигляді відсотків (дисконту), отриманий власником облігації, від їх емітента; доходи у вигляді дивідендів – **5%**;
- виграш чи приз (крім державної лотереї), інші доходи, нараховані на користь нерезидентів – фізичних осіб – **30%**.

2. Податкові соціальні пільги та їх застосування

Платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги.

Податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн. Місячний прожитковий мінімум для працездатної особи на 1 січня 2014 року затверджено в розмірі 1218 грн., таким чином розмір заробітної плати, в межах якої особа має право на податкову соціальну пільгу, становить 1710 грн.

Розмір загальної податкової соціальної пільги на 1 січня 2014 р. – **609,00 грн.**

При цьому податкова соціальна пільга (ПСП) у 2014 році дорівнює:

I категорія (100% ПСП) – 609 грн. 00 коп. (1147 x 50%);

II категорія (150% ПСП) – 913 грн. 50 коп.;

III категорія (200% ПСП) – 1218 грн.

На 2014 рік податкову соціальну пільгу встановлено в таких розмірах:

100 відсотків (609,00 грн) розміру податкової соціальної пільги (у розрахунку на місяць), встановленої законом на 1 січня звітного податкового року:

- для будь-якого платника податку якщо розмір заробітної плати не перевищує 1710 грн.

- для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, у розрахунку на кожну таку дитину;

150 відсотків (1218x50%x150% = 913,50) суми пільги, для платника податку, який:

а) є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем), або опікуном, піклувальником - у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років;

б) утримує дитину-інваліда - у розрахунку на кожну таку дитину віком до 18 років;

в) є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи;

г) є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом;

г) є інвалідом I або II групи, у тому числі з дитинства;

д) є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів;

е) учасник бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни.

200 відсотків (1218x50%x200% = 1218грн) суми пільги, для платника податку, який є:

а) Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної Праці

б) учасником бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

в) колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою;

г) особою, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками;

г) особою, яка перебувала на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербург, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року.

Для тих, хто утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, застосовується загальна пільга, кратна кількості дітей. При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків, визначається як добуток граничної суми для надання податкової соціальної пільги та відповідної кількості дітей (наприклад: 1710 грн x 2). Однак збільшення ліміту кратно кількості дітей передбачено лише для 100 % пільги.

Якщо платник має право на пільгу за двома підставами, то йому надають одну з них – найбільшу. Однак є виняток. Пільгу на утримання дитини-інваліда можна додавати до пільги на дітей, якщо особа утримує двох і більше дітей у тому числі дитину-інваліда. Застосовувати пільгу на дітей, дітей-інвалідів та одиноких матерів одночасно із загальною пільгою безпосередньо на платника податку ПКУ не дозволяє.

Податкова соціальна пільга починає застосовуватися до нарахованих доходів у вигляді заробітної плати з дня отримання роботодавцем заяви платника податку про застосування пільги та документів, що підтверджують таке право. Роботодавець відображає у податковій звітності всі випадки застосування або незастосування податкової соціальної пільги згідно з отриманими від платників податку заявами про застосування пільги, а також заявами про відмову від такої пільги.

3. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету та перерахунок податку

Податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку визначену ПК.

Податок сплачується (перераховується) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу єдиним платіжним документом. Банки приймають платіжні документи на виплату доходу лише за умови одночасного подання розрахункового документу на перерахування цього податку до бюджету.

Якщо оподатковуваний дохід надається у негрошовій формі чи виплачується готівкою з каси податкового агента, податок сплачується (перераховується) до бюджету протягом банківського дня, що настає за днем такого нарахування (виплати, надання).

Платник податку, що отримує доходи від особи, яка не є податковим агентом, та іноземні доходи, зобов'язаний включити суму таких доходів до загального річного оподаткованого доходу та подати податкову декларацію за наслідками звітного податкового року, а також сплатити податок з таких доходів.

Особою, яка не є податковим агентом, вважається нерезидент або фізична особа, яка не має статусу суб'єкта підприємницької діяльності, або не є особою,

яка перебуває на обліку в органах державної податкової служби як особа, що провадить незалежну професійну діяльність;

Розрахунок податкових зобов'язань з оподатковуваного доходу платника податку, нарахованого у джерела його виплати, проводиться податковим агентом (у тому числі роботодавцем).

Контроль за правильністю та своєчасністю сплати податку здійснює орган державної податкової служби за місцезнаходженням юридичної особи або її відокремленого підрозділу;

Відповідальність за своєчасне та повне перерахування сум податку до відповідного місцевого бюджету несе юридична особа або її відокремлений підрозділ, а також фізична особа що нараховує (виплачує) оподатковуваний дохід.

Порядок сплати (перерахування) податку до бюджету

Податок, утриманий з доходів резидентів та нерезидентів, зараховується до бюджету згідно з Бюджетним кодексом України.

Такий порядок застосовується всіма юридичними особами, у тому числі такими, що мають філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, що розташовані на території іншої територіальної громади, ніж така юридична особа, а також відокремленими підрозділами, яким в установленому порядку надано повноваження щодо нарахування, утримання і сплати (перерахування) до бюджету податку (далі - відокремлений підрозділ).

У разі прийняття рішення про створення відокремленого підрозділу юридична особа повідомляє про це органи державної податкової служби за своїм місцезнаходженням та місцезнаходженням таких новостворених підрозділів у встановленому порядку.

Суми податку на доходи, нараховані відокремленим підрозділом на користь фізичних осіб, за звітний період перераховуються до місцевого бюджету за місцезнаходженням такого відокремленого підрозділу.

У разі коли відокремлений підрозділ не уповноважений нараховувати (сплачувати) податок на доходи фізичних осіб за такий відокремлений підрозділ, усі обов'язки податкового агента виконує юридична особа. Податок на доходи, нарахований працівникам відокремленого підрозділу, перераховується до місцевого бюджету за місцезнаходженням такого відокремленого підрозділу;

Юридична особа за своїм місцезнаходженням та місцезнаходженням не уповноважених сплачувати податок відокремлених підрозділів, відокремлений підрозділ, який уповноважений нараховувати, утримувати і сплачувати (перераховувати) до бюджету податок, за своїм місцезнаходженням одночасно з поданням документів на отримання коштів для виплати належних платникам податку доходів, сплачує (перераховує) суми утриманого податку на відповідні рахунки, відкриті в органах Державного казначейства України за місцезнаходженням відокремлених підрозділів.

Суми податку на доходи фізичних осіб, що утримуються з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних

військовослужбовцями, особами рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, державної пожежної охорони, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції у зв'язку з виконанням обов'язків несення служби, спрямовуються виключно на виплату рівноцінної та повної компенсації втрат доходів цієї категорії громадян.

Роботодавець платника податку зобов'язаний здійснити, у тому числі за місцем застосування податкової соціальної пільги, перерахунок суми доходів, нарахованих такому платнику податку у вигляді заробітної плати, а також суми наданої податкової соціальної пільги:

а) за наслідками кожного звітного податкового року під час нарахування заробітної плати за останній місяць звітного року;

б) під час проведення розрахунку за останній місяць застосування податкової соціальної пільги у разі зміни місця її застосування за самостійним рішенням платника податку або у випадках, визначених підпунктом 169.2.3 пункту 169.2 цієї статті;

в) під час проведення остаточного розрахунку з платником податку, який припиняє трудові відносини з таким роботодавцем.

Якщо внаслідок здійсненого перерахунку виникає недоплата утриманого податку, то сума такої недоплати стягується роботодавцем за рахунок суми будь-якого оподаткованого доходу (після його оподаткування) за відповідний місяць, а при недостатності суми такого доходу - за рахунок оподатковуваних доходів наступних місяців, до повного погашення суми такої недоплати.

Якщо внаслідок проведення остаточного розрахунку з платником податку, який припиняє трудові відносини з роботодавцем, виникає сума недоплати, що перевищує суму оподаткованого доходу платника податку за останній звітний період, то непогашена частина такої недоплати включається до складу податкового зобов'язання платника податку за наслідками звітного податкового року та сплачується самим платником.

4. Звітність з податку на доходи фізичних осіб

Законодавством передбачено, що податкові агенти повинні щоквартально надавати до органів Державної податкової держадміністрації звітність про нарахування і сплату податку з доходів фізичних осіб. Для цього затверджено спеціальну форму - ф. № 1ДФ "Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку" (далі - Податковий розрахунок).

Податковий розрахунок за ф. № 1ДФ подається податковими агентами зі штатною чисельністю працівників до 1000 осіб єдиним документом на всіх працюючих з обов'язковим заповненням їх десятирозрядних ідентифікаційних номерів - однією порцією.

Якщо штатна чисельність працівників перевищує 1000 осіб, можливе подання податкового розрахунку кількома порціями, кожна з яких є окремим податковим розрахунком зі своїм номером порції.

Податковий розрахунок подається окремо за кожний квартал протягом календарних 40 днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу. Окремий податковий розрахунок за календарний рік не подається.

У разі, коли податковий агент протягом звітного кварталу не виплачує доходи або виплачує доходи не всім платникам податку, податковий розрахунок не подається або подається по тих платниках податку, яким нараховані (сплачені) доходи.

Податковий розрахунок готується у двох примірниках. Один примірник подається до органу державної податкової служби. Другий - з підписом особи, відповідальної за приймання розрахунку, штампом та проставленим номером порції, отриманим при обов'язковій реєстрації розрахунку в органі державної податкової служби, - повертається податковому агенту.

У разі необхідності проведення коригувань податкового розрахунку до закінчення терміну приймання (протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу) подається новий звітний розрахунок. У цьому випадку штрафні санкції не застосовуються. Уточнюючий податковий розрахунок подається у разі необхідності проведення коригувань після закінчення терміну приймання. Уточнюючий податковий розрахунок може подаватися як за звітний період, так і за попередні періоди.

5. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації)

Платник податку зобов'язаний подавати річну декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію) відповідно до цього Кодексу.

Обов'язок платника податку з подання податкової декларації вважається виконаним, якщо він отримував доходи:

- виключно від податкових агентів за виключенням випадків, прямо передбачених цим розділом;

- від операцій купівлі-продажу (міни) майна, дарування, при нотаріальному посвідченні яких був сплачений податок.

Платники податку - резиденти, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання, зобов'язані подати органу державної податкової служби податкову декларацію не пізніше закінчення 60 календарних днів, що передують виїзду.

Орган державної податкової служби зобов'язаний протягом 30 календарних днів після надходження податкової декларації перевірити

визначене податкове зобов'язання, сплату належної суми податку і видати довідку про таку сплату та про відсутність податкових зобов'язань з цього податку, яка подається органам митного контролю під час перетину митного кордону і є підставою для проведення митних процедур.

Форма такої довідки встановлюється центральним органом державної податкової служби.

Платники податку звільняються від обов'язку подання податкової декларації у таких випадках незалежно від виду та суми отриманих доходів платниками податку, які:

- є неповнолітніми або недієздатними особами і при цьому перебувають на повному утриманні інших осіб (у тому числі батьків) та/або держави станом на кінець звітного податкового року;

- перебувають під арештом або є затриманими чи засудженими до позбавлення волі, перебувають у полоні або ув'язненні на території інших держав станом на кінець граничного строку подання декларації;

- перебувають у розшуку станом на кінець звітного податкового року;

- перебувають на строковій військовій службі станом на кінець звітного податкового року;

Податкова декларація заповнюється платником податку самостійно або іншою особою, нотаріально уповноваженою платником податку здійснювати таке заповнення.

Фізична особа зобов'язана самостійно до 1 серпня року, що настає за звітним, сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації.

Сума, яка має бути повернена платнику податку, зараховується на його банківський рахунок, відкритий у будь-якому комерційному банку, або надсилається поштовим переказом на адресу, зазначену в декларації, протягом 60 календарних днів після надходження такої податкової декларації.

Форма податкової декларації встановлюється Міністерством фінансів України, виходячи з таких умов:

- загальна частина податкової декларації повинна мати спрощений вигляд та не містити відомостей про доходи (витрати), які отримує (несе) незначна кількість платників податку;

- податкова декларація є уніфікованою та єдиною для всіх законодавчо встановлених випадків її подання;

- відомості про доходи, майновий стан, витрати, зобов'язання фінансового характеру, інформація щодо вказаних відомостей членів сім'ї, надаються окремими категоріями громадян, визначеними відповідно до законодавства;

- розрахунки окремих видів доходів (витрат), які отримує (несе) незначна кількість платників податку, повинні міститися у додатках до податкової декларації, які заповнюються виключно платниками податку за наявності таких доходів (витрат);

податкова декларація та додатки до неї повинні складатися з використанням загальноживаної термінології, а також містити детальні інструкції щодо їх заповнення;

податкова декларація та додатки до неї повинні містити інформацію, достатню для ідентифікації платника податку, а також для визначення суми його податкових зобов'язань або суми надміру утриманих (сплачених) сум податку на доходи фізичних осіб.

Бланки податкових декларацій повинні безоплатно надаватися органами державної податкової служби платникам податку на їх запит, а також бути загальнодоступними для населення.

Платник податку до 1 березня року, що настає за звітним періодом, має право звернутися із запитом до відповідного органу державної податкової служби з проханням надати роз'яснення щодо заповнення річної податкової декларації, а орган державної податкової служби зобов'язаний надати безоплатні послуги за таким зверненням.

Фізичні особи у випадках та обсягах, визначених законом, подають податкову декларацію, де відображають відомості про доходи, майновий стан, витрати, зобов'язання фінансового характеру, а також в додатку до податкової декларації інформацію щодо вказаних відомостей членів сім'ї в усіх випадках її подання, передбачених законом.

За зверненням платника податку орган державної податкової служби, до якого було подано податкову декларацію, видає довідку про подану ним декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію) за формою, встановленою центральним органом державної податкової служби

Тема 5

Податок на прибуток підприємств

6. Поняття податку на прибуток та платники, об'єкт оподаткування, ставка податку

7. Доходи

8. Витрати

9. Амортизація

10. Звітність платників податку на прибуток

а. Поняття податку на прибуток та платники

Методологічні засади оподаткування прибутку підприємств визначено Податковим кодексом розділ 3.

Платниками податку з числа резидентів є:

- суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами;

- управління залізниці, яке отримує прибуток від основної діяльності залізничного транспорту.

- підприємства залізничного транспорту та їх структурні підрозділи, які отримують прибуток від неосновної діяльності залізничного транспорту;

- неприбуткові установи та організації у разі отримання прибутку від неосновної діяльності;

Платниками податку з числа нерезидентів є:

- юридичні особи, що утворені в будь-якій організаційно-правовій формі, та отримують доходи з джерелом походження з України;

- постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників.

Об'єктом оподаткування є:

- прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду, визначених згідно з статтями 135-137 цього розділу, на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, визначених згідно з статтями 138-143 цього розділу, з урахуванням правил, встановлених статтею 152 цього розділу;

- дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню з джерелом походження з України.

Ставки податку: 21 % в 2012 р.; 19 % в 2013 р.

У 2014 році ставка податку на прибуток становить 18%, у 2015 р. становитиме 17%, а в 2016 р. – 16%.

в. Доходи

Доходи, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, включаються до доходів звітного періоду та складаються з:

2. доходу від операційної діяльності;
3. інших доходів,

Дохід від операційної діяльності включає:

1. Дохід від реалізації товарів, виконаних робіт, наданих послуг;
2. Дохід банківських установ, до якого включаються:
 - а) процентні доходи за кредитно-депозитними операціями (в тому числі за кореспондентськими рахунками) та цінними паперами, придбаними банком;
 - б) комісійні доходи, у тому числі за: кредитно-депозитними операціями, наданими гарантіями, розрахунково-касове обслуговування, інкасацію та перевезення цінностей, операціями з цінними паперами, операціями на валютному ринку, операціями з довірчого управління;
 - в) прибуток від операцій з торгівлі цінними паперами;
 - г) прибуток від операцій з купівлі/продажу іноземної валюти та банківських металів;
 - г) позитивне значення курсових різниць;
 - д) надлишкові суми страхового резерву;
 - е) доходи від відступлення права вимоги боргу третьої особи або виконання вимоги боржником (факторингу);
 - є) інші доходи пов'язані зі здійсненням банківських операцій та наданням банківських послуг;

Інші доходи включають:

- доходи у вигляді дивідендів, отриманих від нерезидентів,;
- доходи від операцій оренди/лізингу;
- доходи за операціями в іноземній валюті;
- суми штрафів та/або неустойки чи пені, фактично отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду;
- суми безповоротної фінансової допомоги, отриманої платником податку у звітному податковому періоді, безнадійної кредиторської заборгованості, вартості товарів, робіт, послуг, безоплатно отриманих платником податку у звітному періоді, визначені на рівні не нижче звичайної ціни, крім випадків, коли операції з надання/отримання безповоротної фінансової допомоги проводяться між платником податку та його відокремленими підрозділами, які не мають статусу юридичної особи;
- суми невикористаної частини коштів, що повертаються з страхових резервів;
- суми державного мита, попередньо сплаченого позивачем, що повертається на його користь за рішенням суду;
- суми акцизного податку, сплаченого/нарахованого покупцями/ям підакцизних товарів (за їх рахунок) на користь платника такого акцизного податку, уповноваженого цим Кодексом вносити його до бюджету, та рентних

платежів, а також суми збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну, теплову енергію та природний газ;

- суми дотацій, субсидій, капітальних інвестицій із фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або бюджетів, отримані платником податку;
- доходи, не враховані при обчисленні доходу періодів, що передують звітному, та виявлені у звітному періоді;
- дохід від реалізації необоротних активів, майнових комплексів, оборотних активів;
- інші доходи платника податку за звітний податковий період.

Для визначення об'єкта оподаткування не враховуються доходи:

1. Сума попередньої оплати та авансів, отримана у рахунок оплати товарів, виконаних робіт, наданих послуг;
2. Суми податку на додану вартість, отримані/нараховані платником податку на додану вартість, нарахованого на вартість продажу товарів, виконаних робіт, наданих послуг;
3. Суми коштів або вартість майна, що надходять платнику податку у вигляді прямих інвестицій у корпоративні права;
4. Суми коштів або вартість майна, отримані платником податку як компенсація (відшкодування) за примусове відчуження державою іншого майна платника податку;
6. Суми коштів у частині надміру сплачених податків та зборів, що повертаються або мають бути повернені платнику податку з бюджетів, якщо такі суми не були включені до складу витрат;
7. Суми доходів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, отримані від надання державних послуг (видача дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, реєстрація, інші послуги, обов'язковість придбання яких передбачена законодавством), у разі зарахування таких доходів до відповідного бюджету;
8. Суми коштів спільного інвестування, а саме коштів, залучених від інвесторів інститутів спільного інвестування, доходи від проведення операцій з активами таких інститутів та доходи, нараховані за активами зазначених інститутів, а також кошти, залучені від власників сертифікатів фондів операцій з нерухомістю, доходи від проведення операцій з активами фондів операцій з нерухомістю та доходи, нараховані за активами фондів операцій з нерухомістю, створених відповідно до закону;
9. Суми отриманого платником податку емісійного доходу;
10. Кошти або майно, що надходять у вигляді міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до чинних міжнародних договорів;
11. Вартість основних засобів, безоплатно отриманих платником податку з метою здійснення їх експлуатації у таких випадках:
 - якщо такі основні засоби отримані за рішенням центральних органів виконавчої влади;

- у разі отримання спеціалізованими експлуатуючими підприємствами об'єктів енергопостачання, газо- і теплозабезпечення, водопостачання, каналізаційних мереж відповідно до рішень місцевих органів виконавчої влади та виконавчих органів рад, прийнятих у межах їх повноважень;

- у разі отримання підприємствами комунальної власності об'єктів соціальної інфраструктури, що перебували на балансі інших підприємств та утримувалися за їх рахунок.

12. Кошти або майно, що надаються у вигляді допомоги громадським організаціям інвалідів, спілкам громадських організацій інвалідів;

14 Вартість безоплатно отриманого платником податку майна, що створене в результаті виконання заходів, передбачених державними програмами поліпшення стану безпеки, умов праці, а також іншими профілактичними заходами відповідно до завдань страхування від нещасних випадків.

а. Витрати

Витрати – це сума будь-яких витрат підприємства у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, що здійснюються як компенсацію вартості товарів (робіт, послуг), які купують для використання у власній господарській діяльності.

Витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, складаються із:

4.	витрат операційної діяльності;
5.	інших витрат.

Витрати операційної діяльності включають:

а.	собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих
б.	витрати банківських установ

До складу інших витрат включаються:

загальновиробничі витрати:

а) витрати на управління виробництвом (оплата праці працівників апарату управління цехами, дільницями відповідно до законодавства тощо; внески на соціальні заходи, визначені статтею 143 цього розділу, та медичне страхування працівників апарату управління цехами, дільницями; витрати на оплату службових відряджень персоналу цехів, дільниць тощо);

б) амортизація основних засобів, нематеріальних активів загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення;

г) витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування, оперативну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення;

г) витрати на вдосконалення технології та організації виробництва (оплата праці та внески на соціальні заходи, визначені статтею 143 цього розділу, пра-

цівників, зайнятих удосконаленням технології та організації виробництва, поліпшенням якості продукції, підвищенням її надійності, довговічності, інших експлуатаційних характеристик у виробничому процесі; витрати матеріалів, придбаних комплектувальних виробів і напівфабрикатів, оплата послуг сторонніх організацій);

д) витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інших послуг з утримання виробничих приміщень;

е) витрати на обслуговування виробничого процесу (оплата праці загально-виробничого персоналу; внески на соціальні заходи, визначені статтею 143 цього розділу; медичне страхування робітників та працівників апарату управління виробництвом відповідно до законодавства; витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами та якістю продукції, робіт, послуг);

є) витрати на охорону праці, техніку безпеки, понесені відповідно до законодавства;

ж) суми витрат, пов'язаних із підтвердженням відповідності продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довіллям, персоналу встановленим вимогам відповідно до Закону України „Про підтвердження відповідності”;

з) суми витрат, пов'язаних з розвідкою /дорозвідкою та облаштуванням нафтових та газових родовищ (за винятком витрат на спорудження будь-яких свердловин, що використовуються для розробки нафтових та газових родовищ, понесених з моменту зарахування таких свердловин до експлуатаційного фонду, а також інших витрат, пов'язаних з придбанням/виготовленням основних засобів, які підлягають амортизації згідно з статтею 148 цього розділу);

и) інші загально-виробничі витрати (внутрішньозаводське переміщення матеріалів, деталей, напівфабрикатів, інструментів зі складів до цехів і готової продукції на склади); нестачі незавершеного виробництва, нестачі і втрати від псування матеріальних цінностей у цехах в межах норм природного убутку, згідно з затвердженими нормативами галузевими міністерствами.

адміністративні витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством:

а) загальні корпоративні витрати, в тому числі організаційні витрати, витрати на проведення річних та інших зборів органів управління, представницькі витрати;

б) витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством (у тому числі витрати на оплату праці адміністративного апарату) та іншого загальногосподарського персоналу;

в) витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів загальногосподарського використання (оперативна оренда (у тому числі оренда легкових автомобілів), придбання пально-мастильних матеріалів, стоянка, паркування легкових автомобілів, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);

- г) винагороди за консультаційні, інформаційні, аудиторські та інші послуги, що отримує платник податку для забезпечення господарської діяльності;
- г) витрати на оплату послуг зв'язку (пошта, телеграф, телефон, телекс, телефакс, стільниковий зв'язок та інші подібні витрати);
- д) амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;
- е) витрати на врегулювання спорів у судових органах;

витрати на збут, які включають витрати, пов'язані з реалізацією товарів, виконаних робіт, наданих послуг:

- а) витрати на пакувальні матеріали для затарювання товарів на складах готової продукції;
- б) витрати на ремонт тари;
- в) оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;
- г) витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг), на передпродажну підготовку товарів;
- г) витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;
- д) витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, пов'язаних зі збутом товарів, виконанням робіт, наданням послуг (оперативна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона);
- е) витрати на транспортування, перевалку і страхування товарів, транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору (базису) поставки;
- є) витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;
- ж) витрати на транспортування готової продукції (товарів) між складами підрозділів підприємства;
- з) інші витрати, пов'язані зі збутом товарів, виконанням робіт, наданням послуг.

Не включаються до складу витрат:

1. Витрати, не пов'язані з провадженням господарської діяльності, а саме витрати на: організацію та проведення прийомів, презентацій, свят, розваг та відпочинку, придбання лотерейних білетів;
2. Суми попередньої (авансової) оплати товарів, робіт, послуг;
3. Витрати на придбання, виготовлення, будівництво, реконструкцію, модернізацію та інше поліпшення основних засобів та витрати, пов'язані з видобутком корисних копалин;
4. Суми податку на додану вартість
5. Дивіденди;
6. Витрати, не підтвержені відповідними розрахунковими, платіжними та іншими первинними документами

7. Вартість торгових патентів, яка враховується у зменшення податково-го зобов'язання платника податку

8. Витрати понесені у зв'язку із придбанням товарів (робіт, послуг) та інших матеріальних і нематеріальних активів у фізичної особи-підприємця, що сплачує єдиний податок

11. Амортизація

Під терміном „амортизація” основних фондів і нематеріальних активів слід розуміти поступове віднесення витрат на їх придбання, виготовлення або поліпшення на зменшення скоригованого прибутку платника податку у межах норм амортизаційних відрахувань.

Амортизації підлягають:

витрати на придбання основних засобів, нематеріальних активів та довгострокових біологічних активів для використання у господарській діяльності; ”

витрати на самостійне виготовлення основних засобів вирощування довгострокових біологічних активів для використання в господарській діяльності, у тому числі витрати на оплату заробітної плати працівникам, які були зайняті

витрати на проведення ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних засобів, що перевищують 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації, на початок звітного року.

витрати на капітальне поліпшення землі, не пов'язане з будівництвом, а саме іригацію, осушення та інше подібне капітальне поліпшення землі;

капітальні інвестиції, отримані платником податку з бюджету, у вигляді цільового фінансування на придбання об'єкта інвестування (основного засобу, нематеріального актива) за умови визнання доходів пропорційно сумі нарахованої амортизації по такому об'єкту

сума переоцінки вартості основних засобів,

вартість безоплатно отриманих об'єктів енергопостачання, газо- і теплозабезпечення, водопостачання, каналізаційних мереж, побудованих споживачами на вимогу спеціалізованих експлуатуючих підприємств згідно з технічними умовами на приєднання до вищевказаних мереж або об'єктів.

Не підлягають амортизації та повністю відносяться до складу витрат за звітний період витрати платника податку на:

утримання основних засобів, що знаходяться на консервації;

ліквідацію основних засобів.

придбання (виготовлення) сценічно - постановочних предметів вартістю до 5 тисяч гривень театральнo - видовищними підприємствами - платниками податку.

витрати на виробництво національного фільму та придбання майнових прав інтелектуальної власності на національний фільм;

Не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел фінансування:

витрати бюджетів на будівництво та утримання споруд благоустрою та житлових будинків, придбання і збереження бібліотечних і архівних фондів;

витрати бюджетів на будівництво та утримання автомобільних доріг загального користування;

витрати на придбання та збереження Національного архівного фонду України, а також бібліотечного фонду, що формується та утримується за рахунок бюджетів;

вартість гудвілу;

витрати на придбання/самостійне виготовлення та ремонт, а також на реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення неvirобничих основних засобів.

Термін „невиробничі основні засоби” означає необоротні матеріальні активи, які не використовуються в господарській діяльності платника податку.

. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації.

145.1. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації.

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 1 - земельні ділянки	-
група 2 - капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
група 3 - будівлі, споруди,	20
передавальні пристрої	15
група 4 - машини та обладнання	10
з них:	5
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом) інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (у тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень	2
група 5 - транспортні засоби	5

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 6 - інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
група 7 - тварини	6
група 8 - багаторічні насадження	10
група 9 - інші основні засоби	12
група 10 - бібліотечні фонди	
група 11 - малоцінні необоротні матеріальні активи	
група 12 - тимчасові (нетитульні) споруди	5
група 13 - природні ресурси	
група 14 - інвентарна тара	6
група 15 - предмети прокату	5
група 16 - довгострокові біологічні активи	7

Облік вартості, яка амортизується, нематеріальних активів ведеться за кожним із об'єктів, що входить до складу окремої групи.

Амортизація основних засобів нараховується із застосуванням таких методів:

1) прямолінійного, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, яка амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів;

2) зменшення залишкової вартості, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість;

3) прискореного зменшення залишкової вартості, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, яка обчислюється відповідно до строку корисного використання об'єкта і подвоюється.

Метод прискореного зменшення залишкової вартості застосовується лише при нарахуванні амортизації до об'єктів основних засобів, що входять до груп 4 (машини та обладнання) та 5 (транспортні засоби).

4) кумулятивного, за яким річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання;

5) виробничого, за яким місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та виробничої ставки амортизації. Виробнича ставка амортизації обчислюється діленням вартості, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів.

Нарахування амортизації для оподаткування здійснюється підприємством за методом, визначеним наказом про облікову політику з метою складання фінансової звітності та може переглядатися у разі зміни очікуваного способу отримання економічних вигод від його використання.

Нарахування амортизації за новим методом починається з місяця, наступного за місяцем прийняття рішення про зміну методу амортизації.

12. Звітність платників податку на прибуток

Наказом Міндоходів від 30.12.13 № 872 "Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства"

Декларація з податку на прибуток подається платником податку до податкового органу протягом **40 календарних днів**, наступних за останнім календарним днем звітного періоду, а протягом **десяти календарних днів**, наступних за останнім днем подання податкової декларації платник податку зобов'язаний сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації. При цьому за звітні квартали, півріччя та три квартали платники податку подають спрощену декларацію, а за результатами звітного року — повну.

Прибуток за звітний період у податковій декларації розраховується наростаючим підсумком з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових періодів.

Якщо об'єкт оподаткування платника податку з числа резидентів за результатами податкового року має від'ємне значення об'єкта оподаткування (з урахуванням суми амортизаційних відрахувань), сума такого від'ємного значення підлягає включенню до складу валових витрат першого календарного кварталу наступного податкового року. Розрахунок об'єкта оподаткування за наслідками півріччя, трьох кварталів та року здійснюється з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування попереднього року у складі валових витрат таких податкових періодів наростаючим підсумком до повного погашення такого від'ємного значення. Податковий орган не може відмовити у прийнятті податкової декларації, яка містить від'ємне значення об'єкта оподаткування, з причин наявності такого від'ємного значення.

У разі коли від'ємне значення об'єкта оподаткування декларується платником податку протягом чотирьох послідовних податкових періодів, податковий орган має право провести позачергову перевірку правильності визначення об'єкта оподаткування. В інших випадках наявність від'ємного значення об'єкта оподаткування не є достатньою підставою для проведення такої позачергової перевірки.

Тема 6

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Платниками податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової нерухомості.

Визначення платників податку в разі перебування об'єктів житлової нерухомості у спільній частковій або спільній сумісній власності кількох осіб:

а) якщо об'єкт житлової нерухомості перебуває у спільній частковій власності кількох осіб, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку;

б) якщо об'єкт житлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб, але не поділений в натурі, платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;

в) якщо об'єкт житлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб і поділений між ними в натурі, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

Об'єктом оподаткування є об'єкт житлової нерухомості.

Не є об'єктом оподаткування:

а) об'єкти житлової нерухомості, які перебувають у власності держави або територіальних громад (їх спільній власності);

б) об'єкти житлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, визначені законом, в тому числі їх частки;

в) будівлі дитячих будинків сімейного типу;

г) садовий або дачний будинок, але не більше одного такого об'єкта на одного платника податку;

г) об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать фізичним особам, які відповідно до закону мають статус багатодітних або прийомних, або малозабезпечених сімей, опікунів, піклувальників дітей, але не більше одного такого об'єкта на сім'ю, опікуна, піклувальника;

д) гуртожитки;

е) об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, визнаним такими відповідно до закону, дітям-інвалідам, які виховуються самотніми матерями (батьками), але не більше одного такого об'єкта на дитину.

База оподаткування

Базою оподаткування є житлова площа об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його часток.

База оподаткування об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно.

База оподаткування об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється такими особами самостійно виходячи з житлової площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт.

У разі наявності у платника податку - фізичної особи більше одного об'єкта оподаткування, в тому числі різних видів (квартир, житлових будинків або квартир і житлових будинків), база оподаткування обчислюється виходячи з сумарної житлової площі таких об'єктів з урахуванням норм підпункту 265.4.1 пункту 265.4 цієї статті.

Ставки податку встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради у відсотках до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. метр бази оподаткування.

Ставки податку для фізичних осіб встановлюються в таких розмірах:

а) не більше 1 відсотка - для квартири/квартир, житлова площа яких не перевищує 240 кв. метрів, або житлового будинку/будинків, житлова площа яких не перевищує 500 кв. метрів;

б) 2,7 відсотка - для квартири/квартир, житлова площа яких перевищує 240 кв. метрів, або житлового будинку/будинків, житлова площа яких перевищує 500 кв. метрів;

в) 1 відсоток - для різних видів об'єктів житлової нерухомості, що перебувають у власності одного платника податку, сумарна житлова площа яких не перевищує 740 кв. метрів;

г) 2,7 відсотка - для різних видів об'єктів житлової нерухомості, що перебувають у власності одного платника податку, сумарна житлова площа яких перевищує 740 кв. метрів.

Ставки податку для юридичних осіб встановлюються в таких розмірах:

а) 1 відсоток - для квартир, житлова площа яких не перевищує 240 кв. метрів, та житлових будинків, житлова площа яких не перевищує 500 кв. метрів;

б) 2,7 відсотка - для квартир, житлова площа яких перевищує 240 кв. метрів, та житлових будинків, житлова площа яких перевищує 500 кв. метрів.

Податковий період

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів оподаткування, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника житлової нерухомості

Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку та відповідні платіжні реквізити, зокрема, органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його податкової адреси (місцем реєстрації) до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком).

Платники податку - юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і до 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

Порядок сплати податку

Строки сплати податку

Податкове зобов'язання за звітний рік з податку сплачується:

а) фізичними особами - протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;

б) юридичними особами - авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

2. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи - підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 квадратний метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі від 0,03 до 0,15 відсотка мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року. Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 квадратний метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі від 0,03 до 0,15 відсотка мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Ставка збору та порядок сплати збору до бюджету встановлюються відповідною сільською, селищною або міською радою.

Порядок обчислення та строки сплати збору

Сума збору за місяця для паркування транспортних засобів, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням об'єкта оподаткування. Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.

3. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності

Платниками збору є суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи-підприємці), їх відокремлені підрозділи, які отримують в торгівлі патенти та провадять такі види підприємницької діяльності:

- а) торговельна діяльність у пунктах продажу товарів;
- в) торгівля валютними цінностями у пунктах обміну іноземної валюти;
- г) діяльність у сфері розваг (крім проведення державних грошових лотерей).

Не є платниками збору за провадження торговельної діяльності та діяльності з надання платних послуг такі суб'єкти господарювання:

- а) аптеки, що перебувають у державній та комунальній власності;
- б) розташовані у селах, селищах і містах районного значення підприємства та організації споживчої кооперації та торгово-виробничі державні підприємства робітничого постачання;
- в) фізичні особи-підприємці, які провадять торговельну діяльність у межах ринків усіх форм власності;
- г) фізичні особи-підприємці, які здійснюють продаж вирощених в особистому підсобному господарстві, на присадибній, дачній, садовій і городній ділянках продукції рослинництва і тваринництва, свійської худоби та птиці (як у живому вигляді, так і продукції забою в сирому вигляді та у вигляді первинної переробки), продукції власного бджільництва;
- г) фізичні особи-підприємці, які сплачують державне мито за нотаріальне посвідчення договорів про відчуження власного майна, якщо товари кожної окремої категорії відчужуються не частіше одного разу на календарний рік;
- д) суб'єкти господарювання, утворені громадськими організаціями інвалідів, які мають податкові пільги згідно із законодавством та здійснюють торгівлю виключно продовольчими товарами вітчизняного виробництва та продукцією, виготовленою на підприємствах "Українського товариства сліпих", "Українського товариства глухих", а також фізичними особами-інвалідами, зареєстрованими відповідно до закону як підприємці.
- е) суб'єкти господарювання, які провадять торговельну діяльність виключно з використанням таких видів товарів вітчизняного виробництва: хліб і

хлібобулочні вироби; борошно пшеничне та житнє; сіль, цукор, олія соняшникова і кукурудзяна; молоко і молочна продукція, крім молока і вершків згущених із домішками і без них; продукти дитячого харчування; безалкогольні напої; морозиво; яловичина та свинина; свійська птиця; яйця; риба; ягоди і фрукти; мед та інші продукти бджільництва, бджолоінвентар і засоби захисту бджіл; картопля і плодоовочева продукція; комбікорми для продажу населенню;

е) суб'єкти господарювання, що реалізують продукцію власного виробництва фізичним особам, які перебувають з ними у трудових відносинах, через пункти продажу товарів, вбудовані у виробничі або адміністративні приміщення, що належать такому суб'єкту;

ж) суб'єкти господарювання, які провадять діяльність із закупівлі у населення продукції (заготівельна діяльність), якщо подальша реалізація такої продукції відбувається за розрахунками у безготівковій формі (пункти приймання склотари, макулатури, відходів паперових, картонних і ганчіркових; заготівля сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки);

з) підприємства, установи та організації, які провадять діяльність у торговельно-виробничій сфері (ресторанне господарство), у тому числі навчальних закладах, із обслуговування виключно працівників таких підприємств, установ та організацій, а також учнів і студентів у навчальних закладах.

Не є платниками збору за провадження діяльності у сфері розваг суб'єкти господарювання, які провадять комп'ютерні та відеоігри.

Види діяльності, які провадяться з придбанням пільгового торгового патенту.

З придбанням пільгового торгового патенту провадиться торговельна діяльність виключно з використанням таких товарів (незалежно від країни їх походження):

а) товари повсякденного вжитку, продукти харчування, вироби медичного призначення для індивідуального користування, технічні та інші засоби реабілітації через торговельні установи, утворені з цією метою громадськими організаціями інвалідів;

б) товарів військової атрибутики та повсякденного вжитку для військовослужбовців на території військових частин і військових навчальних закладів;

в) насіння та посадкового матеріалу овочевих, баштанних, кормових та квіткових культур, кормових коренеплодів та картоплі;

г) сірників;

г) термометрів та індивідуальних діагностичних приладів.

З придбанням пільгового торгового патенту провадиться торговельна діяльність виключно з використанням таких товарів вітчизняного виробництва:

а) поштові марки, листівки, вітальні листівки і конверти непогашені, ящики, коробки, мішки, сумки та інша тара, виготовлена з дерева, паперу та

картону, яка використовується для поштових відправлень підприємствами, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади у галузі транспорту та зв'язку, і фурнітура до них;

в) товари народних промислів, крім антикварних та тих, що становлять культурну цінність згідно з переліком, затвердженим центральним органом виконавчої влади у сфері культури;

г) готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти, предмети догляду, перев'язувальні матеріали та інше медичне приладдя), вітаміни для населення, тампони, інші види санітарно-гігієнічних виробів із целюлози або її замінників, ветеринарні препарати, вироби медичного призначення для індивідуального користування інвалідами, технічні та інші засоби реабілітації інвалідів;

г) зубні паста та порошки, косметичні серветки, дитячі пелюшки, папір туалетний, мило господарське;

д) вугілля, вугільні брикети, паливо пічне побутове, гас освітлювальний, торф паливний кусковий, торф'яні брикети і дрова для продажу населенню, газ скраплений у балонах, що реалізується населенню за місцем проживання для використання у житлових та/або нежитлових приміщеннях;

е) проїзні квитки;

є) зошити.

Ставка збору за провадження торговельної діяльності та діяльності з надання платних послуг встановлюється сільськими, селищними та міськими радами з розрахунку на календарний місяць у відповідному розмірі від мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня календарного року з урахуванням місцезнаходження пункту продажу товарів та асортименту товарів, пункту з надання платних послуг та виду платних послуг.

Порядок придбання торгового патенту

Суб'єкт господарювання подає до органу державної податкової служби за місцем сплати збору заявку на придбання торгового патенту, яка повинна містити такі відомості:

а) найменування суб'єкта господарювання, код за ЄДРПОУ (для юридичної особи) та прізвище, ім'я, по батькові суб'єкта господарювання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичної особи);

б) юридична адреса (місцезнаходження) суб'єкта господарювання, а у разі, коли патент придбається для відокремленого підрозділу, - місцезнаходження такого відокремленого підрозділу згідно з документом, що засвідчує право власності (оренди);

в) вид підприємницької діяльності, для провадження якої придбається торговий патент;

- г) вид торгового патенту;
- г) найменування документа про повну або часткову сплату збору;
- д) назва та фактична адреса (місцезнаходження) пункту продажу товарів, пункту з надання платних послуг, пункту обміну іноземної валюти, грального місця, позначення "виїзна торгівля";
- е) назва, дата, номер документа, що засвідчує право власності (оренди);
- є) період, на який придбавається торговий патент.

Підставою для придбання торгового патенту є заявка.

Торговий патент видається особисто фізичній особі-підприємцю або особі уповноваженій юридичною особою під підпис у триденний термін з дня подання заявки. Датою придбання торгового патенту є зазначена в ньому дата.

Бланк торгового патенту є документом суворого обліку.

У разі втрати або зіпсування торгового патенту платнику збору видається дублікат торгового патенту в порядку.

Порядок сплати збору платниками збору

- а) платниками збору, які провадять торговельну діяльність або надають платні послуги (крім пересувної торговельної мережі) збір сплачується за місцезнаходженням пункту продажу товарів або пункту з надання платних послуг;
- б) платниками збору, які здійснюють торгівлю валютними цінностями, - за місцезнаходженням пункту обміну іноземної валюти;
- в) платниками збору, що здійснюють діяльність у сфері розваг, - за місцезнаходженням пункту надання послуг у сфері розваг;
- г) платниками збору, що здійснюють торгівлю через пересувну торговельну мережу, - за місцем реєстрації таких платників;
- г) платниками збору, що здійснюють торгівлю на ярмарках, виставках-продажах та інших короткотермінових заходах, пов'язаних з демонстрацією та продажем товарів, - за місцем провадження такої діяльності.

Строки сплати збору:

- а) за провадження торговельної діяльності з придбанням короткотермінового торгового патенту - не пізніше, ніж за один календарний день до початку провадження такої діяльності;
- б) за провадження торговельної діяльності (крім торговельної діяльності з придбанням короткотермінового торгового патенту), діяльності з надання платних послуг, здійснення торгівлі валютними цінностями - щомісяця не пізніше 15 числа, який передує звітному місяцю;
- в) за здійснення діяльності у сфері розваг - щокварталу не пізніше 15 числа місяця, який передує звітному кварталу.

Платники збору можуть здійснити сплату збору авансовим внеском до кінця календарного року.

Строк дії торгового патенту

Строк дії торгового і пільгового патенту, крім короткотермінового торгового патенту та торгового патенту на здійснення діяльності у сфері розваг, становить 60 календарних місяців.

Строк дії короткотермінового торгового патенту становить від одного до п'ятнадцяти календарних днів.

Строк дії торгового патенту на здійснення діяльності у сфері розваг становить вісім календарних кварталів.

У разі невнесення суб'єктом господарювання збору дія такого патенту анулюється з першого числа місяця, що настає за місяцем, у якому відбулося таке порушення.

Суб'єкт господарювання, що припинив діяльність, яка відповідно до цього Кодексу підлягає патентуванню, до 15 числа місяця, що передує звітному, письмово повідомляє про це відповідному контролюючому органу. При цьому торговий патент підлягає поверненню контролюючому органу, який його видав, а суб'єкту господарювання повертається надмірно сплачена сума збору.

4. Туристичний збір

Туристичний збір - це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.

Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які перебувають на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної та міської ради про встановлення туристичного збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк.

Платниками збору не можуть бути особи, які:

- а) постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір;
- б) особи, які прибули у відрядження;
- в) інваліди, діти-інваліди та особи, що супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжуючого);
- г) ветерани війни;
- г) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;
- д) особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику та акредитацію центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

е) діти віком до 18 років;

є) дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади.

Ставка збору встановлюється у розмірі від 0,5 до 1 відсотка до бази справляння збору.

База справляння збору

Базою справляння є вартість усього періоду проживання (ночівлі).

До вартості проживання не включаються витрати на харчування чи побутові послуги (прання, чистка, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), телефонні рахунки, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, витрати на усний та письмовий переклади, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду.

Особливості справляння збору

Податкові агенти справляють збір під час надання послуг, пов'язаних з тимчасовим проживанням (ночівлею), і зазначають суму сплаченого збору окремим рядком у рахунку (квитанції) на проживання.

Порядок сплати збору

Сума туристичного збору, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням податкових агентів.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.

1. Єдиний податок

Суб'єкти малого підприємництва - фізичні особи мають право самостійно обрати спосіб оподаткування доходів за єдиним податком шляхом отримання свідоцтва про сплату єдиного податку. Ставка єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва – фізичних осіб встановлюється місцевими радами за місцем їх державної реєстрації залежно від виду діяльності і не може становити менше 20 гривень та більше 200 гривень на місяць. У разі коли фізична особа - суб'єкт малого підприємництва здійснює кілька видів підприємницької діяльності, для яких встановлено різні ставки єдиного податку, нею приймається одне свідоцтво і сплачується єдиний податок, що не перевищує встановленої максимальної ставки. У разі коли платник єдиного податку здійснює підприємницьку діяльність з використанням найманої праці або за участю у підприємницькій діяльності членів його сім'ї, ставка єдиного податку збільшується на 50 відсотків за кожну особу. Суб'єкт підприємницької діяльності - фізична особа, яка сплачує єдиний податок, звільняється від обов'язку нарахування, відрахування та перерахування до державних цільових фондів зборів, пов'язаних з виплатою заробітної плати працівникам, які перебувають з ним у трудових відносинах, включаючи членів його сім'ї. Суб'єкт підприємницької діяльності - фізична особа сплачує єдиний податок щомісяця не пізніше 20 числа наступного місяця на окремий рахунок відділень Державного казначейства України.

Тема 7

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

1. Поняття акцизного податку, платники, об'єкт оподаткування та ставки податку

2. Порядок обчислення та строки сплати акцизного податку

3. Складання та подання декларації з акцизного податку

1. Поняття акцизного податку, платники, об'єкт оподаткування та ставки податку

Акцизний податок – це непрямий податок на споживання підакцизних товарів (продукції), що включається до ціни таких товарів (продукції).

Статтею 215 Податкового кодексу України визначено наступний перелік підакцизних товарів:

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
- нафтопродукти, скраплений газ;
- автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли.

Платниками податку є:

1. Особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини.

2. Особа - суб'єкт господарювання, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України.

3. Особа, яка реалізує конфісковані підакцизні товари.

4. Замовники, за дорученням яких виробляються підакцизні товари (продукція) здавальницької сировини, сплачують податок виробнику.

Реєстрація у контролюючих органах як платника податку суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з виробництва підакцизних товарів (продукції) та/або імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яка підлягає ліцензуванню, здійснюється на підставі відомостей щодо видачі такому суб'єкту відповідної ліцензії.

Об'єктом оподаткування акцизним податком є реалізація підакцизних товарів (продукції).

- реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції);
- реалізації (передачі) підакцизних товарів (продукції) з метою власного споживання, промислової переробки, здійснення внесків до статутного капіталу, а також своїм працівникам;
- ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;
- реалізації конфіскованих підакцизних товарів (продукції), підакцизних товарів (продукції), визнаних безхазяйними, підакцизних товарів (продукції), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання.

База оподаткування залежить від виду застосовуваної ставки акцизного податку.

Передбачено три види **податкових ставок**:

- адвалорні,
- специфічні,
- адвалорні та специфічні одночасно (змішані).

Адвалорні ставки встановлюються у відсотках до вартості товару.

Специфічні ставки встановлюються у грошовому виразі на одиницю товару, представлену у фізичних одиницях виміру (кг, л, см³, штуки). Застосовуються до підакцизних товарів (продукції) таких як: спирт етиловий, алкогольні напої, нафтопродукти, скраплений газ, транспортні засоби.

Адвалорні та специфічні одночасно (змішані) встановлюються одночасно за ставками у відсотках до вартості товару та у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції). Застосовуються до тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну.

Ставки акцизного податку, визначені в Податковому кодексі України, не є постійними, а щорічно переглядаються. Передбачається щорічне внесення Кабінетом Міністрів України до 1 червня до Верховної Ради України проекту закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок оподаткування акцизним податком з урахуванням індексів споживчих цін та цін виробників промислових товарів.

2. Порядок обчислення та строки сплати акцизного податку

Дата виникнення податкових зобов'язань:

Датою виникнення податкових зобов'язань щодо підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, є дата їх реалізації особою, яка їх виробляє, незалежно від цілей і напрямів подальшого використання таких товарів (продукції).

Датою виникнення податкових зобов'язань у разі ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України є дата подання контролюючому органу митної декларації для митного оформлення

Суми податку, що підлягають сплаті, з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, визначаються платником податку самостійно, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку, що діють на дату виникнення податкових зобов'язань.

Суми податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених з давальницької сировини, визначаються виробником (переробником), виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку, що діють на дату відвантаження готової продукції її замовнику або за його дорученням іншій особі.

Забороняється сплата сум податку шляхом взаємних заліків, зустрічних зобов'язань, векселями та в інших формах, що не передбачають сплати сум такого податку коштами.

Податок із підакцизних товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, обчислюється у національній валюті за курсом валюти,

визначеним відповідно до статті 39¹ цього Кодексу. (стаття 39¹ Для цілей визначення податкових зобов'язань зі сплати митних платежів застосовується офіційний курс валюти України до іноземної валюти, встановлений Національним банком України, що діє на 0 годин дня подання митної декларації, а у разі, якщо митна декларація не подається, - дня визначення податкових зобов'язань.)

Строки сплати податку з підакцизних товарів, вироблених на митній території України

1. Суми податку перераховуються до бюджету виробниками підакцизних товарів (продукції) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації за місячний податковий період.

2. Суми податку з алкогольних напоїв, та тютюнових виробів, сплачуються при придбанні марок акцизного податку.

3. Власник готової продукції, виробленої з давальницької сировини, сплачує податок виробнику (переробнику) не пізніше дати відвантаження готової продукції такому власнику або за його дорученням іншій особі.

Сплата податку в разі ***ввезення підакцизних товарів*** на митну територію України сплачується платниками податку до або в день подання митної декларації.

3. Складання та подання декларації з акцизного податку

Декларація акцизного податку складається та подається платником акцизного податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, та імпортером алкогольних напоїв та тютюнових виробів (далі - платник).

Платник самостійно обчислює суму податкового зобов'язання, яку зазначає у Декларації акцизного податку.

Платник зобов'язаний подавати Декларацію акцизного податку за кожний звітний (податковий) період незалежно від того, чи провадив такий платник господарську діяльність у цьому періоді.

Декларація акцизного податку за звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю, подається платником щомісяця не пізніше 20 числа наступного звітного періоду до органу ДПІ за місцем реєстрації платника.

Декларація акцизного податку подається до органу ДПІ особисто платником або уповноваженою на це особою, або надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення, або надається засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.

У разі надсилання Декларації акцизного податку поштою платник зобов'язаний здійснити таке відправлення на адресу відповідного органу ДПС не пізніше ніж за десять днів до закінчення граничного строку подання податкової декларації.

У разі втрати або зіпсуття поштового відправлення чи затримки його вручення органу ДПП з вини оператора поштового зв'язку такий оператор несе відповідальність відповідно до закону. У такому разі платник звільняється від будь-якої відповідальності за неподання або несвоєчасне подання Декларації акцизного податку.

Платник протягом п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення зобов'язаний надіслати поштою або надати особисто на його вибір органу ДПП другий примірник Декларації акцизного податку разом з копією повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення.

Декларація акцизного податку складається із загальної частини, що містить необхідні обов'язкові реквізити платника, та чотирьох розділів, що складаються платниками залежно від виду підакцизних товарів, 8 додатків розрахунків для обчислення суми податку залежно від виду встановлених ставок акцизного податку, а також розділу, що заповнюється працівниками органів державної податкової інспекції (далі - органи ДПП) після подання Декларації акцизного податку.

У загальній частині Декларації акцизного податку платник вказує тип поданої декларації (звітна, звітна нова, уточнююча), звітний (податковий) період, за який подається декларація, або звітний (податковий) період, що уточнюється (у разі подання уточнюючої декларації).

У Декларації акцизного податку вказуються повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника згідно з реєстраційними документами, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ або реєстраційний номер облікової картки платника податків та місцезнаходження (місце проживання) платника.

Декларація акцизного податку містить найменування органу ДПП, до якого вона подається, дату подання, ініціали, прізвище, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті), та підпис платника - фізичної особи або посадових осіб платника, засвідчені печаткою платника (за наявності).

Декларація акцизного податку підписується:

- керівником платника або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до органу ДПП;

- фізичною особою - платником або його законним представником.

Контроль за правильністю обчислення і своєчасністю сплати до бюджету податку зпідакцизних товарів (продукції), що виробляються на території

України, здійснюється контролюючими органами, а товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, під час митного оформлення здійснюється контролюючими органами.

Порядок заповнення Декларації акцизного податку

1. Крім випадків, передбачених податковим законодавством, платник податків самостійно обчислює суму податкового зобов'язання та/або пені, яку зазначає у Декларації акцизного податку, що подається органу ДПІ у строки, встановлені Кодексом. Податкове зобов'язання, самостійно визначене платником акцизного податку, не підлягає оскарженню.

2. Вступна частина Декларації акцизного податку заповнюється в порядку, визначеному у розділі II "Складення декларації акцизного податку" цього Порядку.

3. Розділ А "Податкові зобов'язання із спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв та пива" Декларації акцизного податку заповнюється платниками із спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв та пива в такому порядку:

3.1. У першій колонці рядків А1 - А10 зазначаються коди розділу та операцій із спиртом етиловим та іншими спиртовими дистилятами, алкогольними напоями та пивом, оподаткування яких передбачені розділом VI Кодексу.

3.2. У другій колонці рядків А1 - А10 зазначається перелік операцій із спиртом етиловим та іншими спиртовими дистилятами, алкогольними напоями та пивом, які є об'єктом оподаткування акцизним податком.

3.3. У третій колонці рядків А1 - А10 зазначаються коди показника додатків до Декларації акцизного податку, що використовуються для обчислення сум акцизного податку із спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв та пива, та номери колонок додатків, дані яких вносяться до четвертої колонки цього розділу.

3.4. У четвертій колонці рядків А1 - А10 зазначаються суми акцизного податку, обчислені згідно з додатками 1 та 3 до Декларації акцизного податку, які заносяться відповідно до номерів колонок додатків.

Суми акцизного податку, що зазначаються у четвертій колонці рядків А1 - А10, обчислюються за формою згідно з додатками 1 та 3, які заповнюються та надаються із зазначенням у верхньому лівому куті додатків коду операції та рядка, визначених у першій колонці розділу А.

3.5. У рядку А11 зазначаються суми зменшення податкових зобов'язань зі спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв та пива, розмір яких обчислюється за формами згідно з додатками 1 та 3:

3.5.1 зменшення суми податку на суму, обчислену з повернених спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв та пива платнику податку, що раніше були реалізовані або ввезені платником, як це передбачено пунктом 217.5 статті 217 та пунктом 218.4 статті 218 розділу VI Кодексу;

3.5.2 зменшення суми податку в інших випадках передбачає коригування податкового зобов'язання на суму втрачених товарів (продукції), з яких не виникає податкове зобов'язання за обставин, перелічених у пункті 216.3 статті 216 розділу VI Кодексу.

3.6. У рядку А12 проставляється сума пільг з операцій, що не підлягають оподаткуванню (операції з вивезення (експорту) та ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, підтверджено належно оформленими документами), зазначених у пункті 213.2 статті 213 розділу VI Кодексу.

3.7. У рядку А13 проставляється сума пільг з операцій, що звільняються від оподаткування згідно з переліком таких операцій, зазначених у пункті 213.3 статті 213 розділу VI Кодексу. Нарахування такої суми акцизного податку здійснюється за формами згідно з додатками 1 та 4, що додаються до Декларації акцизного податку.

3.8. У рядку А14 проставляється сума пільг за податковими векселями, виданими при отриманні спирту етилового за нульовою ставкою відповідно до пункту 229.1 статті 229 розділу VI Кодексу, та надається перелік податкових векселів, виданих платником податку при отриманні спирту етилового згідно з додатком 7 до Декларації акцизного податку.

3.9. У рядку А15 зазначається усього податкових зобов'язань, що визначається як сума рядків А1 - А10, за вирахуванням рядка А11. У рядках А15.1 - А15.4 у тому числі зазначаються суми податкового зобов'язання відповідно до кодів бюджетної класифікації окремо з спирту етилового, лікєро-горілочаної продукції, виноробної продукції, інших спиртових дистилатів та пива, виходячи з розрахунків за формою додатків 1 та 3 за тими операціями, які здійснює платник.

4. Розділ Б "Податкові зобов'язання із тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну" заповнюється платниками акцизного податку з тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну у такому порядку:

4.1. У першій колонці рядків Б1 - Б8 зазначаються коди розділу та операцій з тютюновими виробами, тютюном та промисловими замінниками тютюну, оподаткування яких передбачено розділом VI Кодексу.

4.2. У другій колонці рядків Б1 - Б8 зазначається перелік операцій з тютюновими виробами, тютюном та промисловими замінниками тютюну, при яких у платника виникає податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку.

4.3. У третій колонці рядків Б1 - Б8 зазначаються коди показника додатків, що використовуються для обчислення сум акцизного податку з тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, та номери колонок додатків, дані яких вносяться до Декларації акцизного податку.

4.4. У четвертій колонці рядків Б1 - Б8 зазначаються суми акцизного податку з тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, обчислені за формою додатків 1 та 2, а також додатка 5 до Декларації акцизного податку.

Суми акцизного податку у четвертій колонці рядків Б1 - Б8 обчислюються за формою згідно з додатками 1, 2, 5, які заповнюються та надаються із

зазначенням у верхньому лівому куті додатків коду операції та рядка, визначених у першій колонці розділу Б.

4.5. У рядку Б9 зазначаються суми зменшення податкових зобов'язань, розмір яких також обчислюється за формами додатків 1 та 2:

4.5.1 зменшення суми податку на суму, обчислену з повернених тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну платнику податку, що раніше були реалізовані або ввезені платником, як це передбачено пунктом 217.5 статті 217 та пунктом 218.4 статті 218 розділу VI Кодексу;

4.5.2 зменшення суми податку в інших випадках передбачає коригування податкового зобов'язання на суму втрачених товарів (продукції), з яких не виникає податкове зобов'язання за обставин, перелічених у пункті 216.3 статті 216 розділу VI Кодексу.

4.6. У рядку Б10 проставляється сума пільг з операцій, що не підлягають оподаткуванню (операції з вивезення (експорту) та ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, підтверджено належно оформленими документами), зазначених у пункті 213.2 статті 213 розділу VI Кодексу.

4.7. У рядку Б11 проставляється сума пільг з операцій, що звільняються від оподаткування згідно з переліком таких операцій, зазначених у пункті 213.3 статті 213 розділу VI Кодексу. Нарахування такої суми акцизного податку здійснюється за формами згідно з додатками 1, 2, 4 до Декларації акцизного податку.

4.8. У рядку Б12 зазначається усього податкових зобов'язань, нарахованих з тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, що визначається як сума рядків Б1 - Б8, за вирахуванням рядка Б9. У тому числі у рядках Б12.1 - Б12.2 проставляються суми податкового зобов'язання відповідно до кодів бюджетної класифікації, обчислені окремо за специфічною та адвалорною ставкою акцизного податку.

5. Розділ В "Податкові зобов'язання із нафтопродуктів, скрапленого газу" заповнюється платниками акцизного податку з підакцизних нафтопродуктів та скрапленого газу в такому порядку:

5.1. У першій колонці рядків В1 - В7 зазначаються коди розділу та операцій із нафтопродуктами, скрапленим газом, оподаткування яких передбачено розділом VI Кодексу.

5.2. У другій колонці рядків В1 - В7 зазначається перелік операцій із нафтопродуктами, скрапленим газом, при яких виникає податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку.

5.3. У третій колонці рядків В1 - В7 зазначаються коди показника додатків до акцизної декларації, що використовуються для обчислення сум акцизного податку з нафтопродуктів, скрапленого газу, та номери колонок додатків, дані яких вносяться до Декларації акцизного податку.

5.4. У четвертій колонці рядків В1 - В7 зазначаються суми акцизного податку з нафтопродуктів, скрапленого газу, обчислені за формою додатка 1 до Декларації акцизного податку.

Суми акцизного податку у четвертій колонці рядків В1 - В7 обчислюються за формою згідно з додатком 1, які заповнюються та надаються із зазначенням у верхньому лівому куті додатків коду операції та рядка, визначених у першій колонці розділу В.

5.5. У рядку В8 зазначаються суми зменшення податку, які обчислюються також за формою згідно з додатком 1:

5.5.1 зменшення суми податку на суму, обчислену з повернених нафтопродуктів, скрапленого газу платнику податку, що раніше були реалізовані або ввезені платником, як це передбачено пунктом 217.5 статті 217 та пунктом 218.4 статті 218 розділу VI Кодексу;

5.5.2 зменшення суми податку в інших випадках передбачає коригування податкового зобов'язання на суму втрачених товарів (продукції), з яких не виникає податкове зобов'язання за обставин, перелічених у пункті 216.3 статті 216 розділу VI Кодексу.

5.6. У рядку В9 проставляється сума пільг з операцій, що не підлягають оподаткуванню (операції з вивезення (експорту) та ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, підтверджено належно оформленими документами), зазначених у пункті 213.2 статті 213 розділу VI Кодексу. Нарахування такої суми акцизного податку здійснюється за формами додатків 1 та 4 до Декларації акцизного податку.

5.7. У рядку В10 проставляється сума пільг з операцій, що звільняються від оподаткування згідно з переліком таких операцій, зазначених у пункті 213.3 статті 213 розділу VI Кодексу. Нарахування такої суми акцизного податку здійснюється за формами згідно з додатками 1 та 4 до Декларації акцизного податку.

5.8. У рядку В11 проставляється сума пільг за податковими векселями, виданими при отриманні нафтопродуктів за нульовою ставкою для виробництва етилену згідно з пунктом 229.2 статті 229 розділу VI Кодексу та додається перелік виданих податкових векселів за формою додатка 8.

5.9. У рядку В12 проставляється сума пільг за податковими векселями, виданими при ввезенні нафтопродуктів за нульовою ставкою згідно з пунктом 229.3 статті 229 розділу VI Кодексу, та додається перелік виданих податкових векселів за формою згідно з додатком 8.

5.10. У рядку В13 зазначається усього податкових зобов'язань, нарахованих з нафтопродуктів, скрапленого газу, що визначаються як сума рядків В1 - В7, за вирахуванням рядка В8. У тому числі у рядках В13.1 - В13.3 проставляються суми податкового зобов'язання відповідно до кодів бюджетної класифікації, обчислені окремо з бензинів моторних та інших нафтопродуктів (легкі, середні та важкі дистиляти), скрапленого газу.

6. Розділ Г "Податкові зобов'язання з автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів" заповнюється у такому порядку:

6.1. У першій колонці рядків Г1 - Г7 зазначаються коди розділу та операцій з автомобілями легковими, кузовами до них, причепами та напівпричепами, мотоциклами, оподаткування яких передбачено розділом VI Кодексу.

6.2. У другій колонці рядків Г1 - Г7 зазначається перелік операцій з автомобілями легковими, кузовами до них, причепами та напівпричепами, мотоциклами, при яких виникає податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку.

6.3. У третій колонці рядків Г1 - Г7 зазначаються коди показника додатків до Декларації акцизного податку, що використовуються для обчислення сум акцизного податку з автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів, та номери колонок додатків, дані яких вносяться до Декларації акцизного податку.

6.4. У четвертій колонці рядків Г1 - Г7 розділу зазначаються суми акцизного податку з автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів, обчислені за формою додатка 1 до Декларації акцизного податку.

Суми акцизного податку у четвертій колонці рядків Г1 - Г7 обчислюються за формою згідно з додатком 1, які заповнюються та надаються із зазначенням у верхньому лівому куті додатків коду операції та рядка, визначених у першій колонці розділу Г.

6.5. У рядку Г8 зазначаються суми зменшення податкового зобов'язання з автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів, обчислені за формою згідно з додатком 1:

6.5.1 зменшення суми податку на суму, обчислену з повернених автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів платнику податку, що раніше були реалізовані або ввезені платником, як це передбачено пунктом 217.5 статті 217 та пунктом 218.4 статті 218 розділу VI Кодексу;

6.5.2 зменшення суми податку в інших випадках передбачає коригування податкового зобов'язання на суму втрачених товарів (продукції), з яких не виникає податкове зобов'язання за обставин, перелічених у пункті 216.3 статті 216 розділу VI Кодексу.

6.6. У рядку Г9 проставляється сума пільг з операцій, що не підлягають оподаткуванню (операції з вивезення (експорту) та ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, підтверджено належно оформленими документами), зазначених у пункті 213.2 статті 213 розділу VI Кодексу. Нарахування суми пільг акцизного податку здійснюється за формою згідно з додатками 1 та 4 до Декларації акцизного податку.

6.7. У рядку Г10 проставляється сума пільг з операцій, що звільняються від оподаткування згідно з переліком таких операцій, зазначених у пункті 213.3 статті 213 розділу VI Кодексу. Нарахування суми пільг акцизного податку здійснюється за формою згідно з додатками 1 та 4 до Декларації акцизного податку.

6.8. У рядку 11 зазначається усього податкових зобов'язань, нарахованих з автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів як сума показників рядків Г1 - Г7, за вирахуванням значення рядка Г8.

У тому числі у рядках Г11.1 - Г11.4 проставляються суми податкового зобов'язання відповідно до кодів бюджетної класифікації, обчислені окремо з автомобілів легкових та інших моторних транспортних засобів, призначених головним чином для перевезення людей (крім моторних транспортних засобів, зазначених у товарній позиції згідно з УКТ ЗЕД 8702), включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони та гоночні автомобілі; кузовів для автомобілів, зазначених у товарній позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, з мотоциклів (включаючи мопеди) та велосипедів з допоміжним мотором, з колясками або без них, а також причепами та напівпричепами для тимчасового проживання у кемпінгах типу причіпних будиночків.

Додатки до Декларації акцизного податку

1. Додаток 1 "Розрахунок суми акцизного податку з підакцизних товарів (продукції), на які встановлено специфічні ставки акцизного податку" заповнюється в такому порядку:

1.1. У графі 2 "Код товару (продукції) за УКТ ЗЕД" вказується код товарів (продукції), на які статтею 215 Кодексу встановлено специфічні ставки акцизного податку.

1.2. У графі 3 "Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД" вказується назва підакцизних товарів (продукції), передбачена Кодексом, за відповідним кодом УКТ ЗЕД.

1.3. У графі 4 "Власна назва товарів (продукції) (марка автомобіля, інші особливості)" вказується власна назва підакцизних товарів (продукції) залежно від конкретної характеристики, властивої для кожного товару.

1.4. У графі 5 "Фізичні характеристики товарів (продукції) (місткість, міцність, об'єм циліндра, вміст сірки та інші показники)" вказується характеристика товару (продукції) залежно від його виду, групи або підгрупи (фактична місткість спирту, об'єм циліндра, вміст сірки в дизпаливі та інше), необхідна для обчислення акцизного податку.

1.5. У графі 6 "Одиниця виміру товару (продукції) для обчислення акцизного податку (шт., л, кг, куб. см)" вказується одиниця виміру, передбачена Кодексом, яка використовується для обчислення акцизного податку (пачки, кузови, причепа - шт., алкогольні напої - л, бензини - кг, автомобілі - куб. см).

1.6. У графі 7 "Одиниця виміру товару (продукції) для визначення оподаткованого обороту (шт., л, кг)" проставляється кількісна одиниця виміру,

за якою ведеться облік товару (продукції) у платника (автомобілі, причепи - шт., алкогольні напої - л, бензини - кг).

1.7. У графах 8, 9 "Обороти з реалізації (передачі), ввезення підакцизних товарів (продукції), оподатковувані та неоподатковувані" проставляються оподатковувані та/чи неоподатковувані обороти реалізованого (переданого), ввезеного товару (продукції) у відповідних одиницях виміру, за якими у платника ведеться окремих облік реалізації (передачі), ввезення підакцизних товарів (продукції) для обчислення акцизного податку за специфічними ставками.

1.8. У графі 10 "Специфічна ставка акцизного податку з одиниці виміру (євро, грн.)" проставляються специфічні ставки акцизного податку з одиниці товару (продукції), встановлені статтею 215 розділу VI Кодексу.

1.9. У графі 11 "Специфічна ставка акцизного податку у перерахунку на одиницю виміру товару (продукції) (євро, грн)" проставляється ставка акцизного податку в євро, гривнях (графа 10), розмір якої перераховано відповідно до фізичної характеристики товару (продукції) (графа 5) (наприклад: на 1 кг - для нафтопродуктів, на 1 двигун - для транспортних засобів, на 1 л - для алкогольних напоїв).

1.10. У графі 12 "Сума акцизного податку, несплачена через отримання пільг, грн" проставляється сума акцизного податку в гривнях, яка обчислюється виходячи із неоподатковуваних оборотів (графа 9) та встановленої ставки в перерахунку на одиницю виміру (графа 11) і офіційного курсу гривні до євро (якщо ставка встановлена в євро), встановленого Національним банком України станом на перший день кварталу, в якому здійснюються реалізація (передача), ввезення цього товару (продукції).

1.11. У графі 13 "Сума акцизного податку, яка підлягає сплаті до бюджету, грн" вказується сума акцизного податку, обчислена виходячи із фактичних обсягів реалізації продукції (графа 8) та встановленої ставки акцизного податку у перерахунку на одиницю виміру (графа 11) і офіційного курсу гривні до євро (якщо ставка встановлена в євро), встановленого Національним банком України станом на перший день кварталу, в якому здійснюються реалізація (передача), ввезення цього товару (продукції).

2. Додаток 2 "Розрахунок суми акцизного податку з тютюнових виробів, на які встановлено специфічні та адвалорні ставки акцизного податку одночасно" заповнюється в такому порядку:

2.1. У графі 2 "Код товару за УКТ ЗЕД" вказуються коди товарів за УКТ ЗЕД, на які Кодексом встановлено ставки акцизного податку.

2.2. У графі 3 "Опис товару згідно з УКТ ЗЕД" вказується назва товару відповідно до зазначеного у графі 2 коду товару за УКТ ЗЕД.

2.3. У графі 4 "Власна назва товару з додатковою інформацією щодо характеристик (у разі наявності)" вказується перелік підакцизних товарів за власною назвою, на які встановлено максимальні роздрібні ціни, відповідно до декларацій про встановлені виробником або імпортером максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари.

2.4. У графі 5 "Максимальна роздрібна ціна (далі - МРЦ) без ПДВ та з урахуванням акцизного податку" вказуються максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари в гривнях, задекларовані виробником в установленому порядку, що набрали чинності у звітному періоді, за вирахуванням податку на додану вартість.

2.5. У графі 6 "Вміст продукції в одиниці товару, на яку встановлено МРЦ" вказуються кількість штук сигарет (цигарок), сигар тощо у пачці та вміст тютюну, в кг, у пачці, коробці за кожною власною назвою, на яку встановлено максимальну роздрібну ціну.

2.6. У графі 7 "Кількість реалізованого (переданого), ввезеного товару в одиницях виміру, на які встановлено МРЦ" вказуються обсяги реалізованого (переданого), ввезеного товару за кожною власною назвою, на яку встановлено максимальну роздрібну ціну.

2.7. У графі 8 "Оборот з реалізації (передачі), ввезення товару для обчислення за адвалорними ставками" проставляються обороти з реалізації (передачі), ввезення в гривнях, обчислені виходячи з кількості товару за кожною власною назвою та максимальної роздрібною ціни без ПДВ та з урахуванням акцизного податку.

2.8. У графі 9 "Кількість реалізованого (переданого), ввезеного товару для обчислення за специфічними ставками податку" вказуються фактичні обсяги реалізованого (переданого), ввезеного в одиницях виміру товару, на які встановлено специфічні ставки податку для обчислення суми акцизного податку.

2.9. У графі 10 "Ставки акцизного податку, встановлені Кодексом, адвалорні" проставляються розміри адвалорних ставок акцизного податку у відсотках, встановлені статтею 215 розділу VI Кодексу.

2.10. У графі 11 "Ставки акцизного податку, встановлені Кодексом, специфічні" проставляються специфічні ставки акцизного податку у гривнях, встановлені статтею 215 розділу VI Кодексу.

2.11. У графах 12, 13 та 14 "Сума акцизного податку, обчислена за адвалорними ставками, за специфічними ставками, загальна сума податку" проставляються суми акцизного податку у гривнях, обчислені окремо за адвалорною ставкою, за специфічною ставкою, та загальна сума акцизного податку, обчислена за двома ставками одночасно.

2.12. У графі 15 "Мінімальне податкове зобов'язання, встановлене Кодексом" проставляється у гривнях розмір податкового зобов'язання, встановлений пунктом 215.2 статті 215 розділу VI Кодексу.

2.13. У графі 16 "Мінімальне податкове зобов'язання з обсягів товару" проставляється у гривнях мінімальне податкове зобов'язання, обчислене виходячи з обсягів товару.

2.14. У графі 17 "Сума акцизного податку з обсягів товару" проставляються у гривнях суми податкового зобов'язання, які визначаються шляхом порівняння обчислених сум податку за двома ставками у графі 14 та мінімального податкового зобов'язання з обсягів товару у графі 16 і до нара-

хування приймається та сума, яка має більше значення (відповідно до порядку, визначеного у пункті 221.2 статті 221 розділу VI Кодексу).

3. Додаток 3 "Розрахунок суми акцизного податку з алкогольних напоїв за специфічними ставками акцизного податку" заповнюється в такому порядку:

3.1. У графі 2 "Код товару (продукції) за УКТ ЗЕД" вказується код алкогольних напоїв, на які Кодексом встановлено ставки акцизного податку.

3.2. У графі 3 "Опис товару (продукції) за УКТ ЗЕД" вказується назва алкогольних напоїв згідно з УКТ ЗЕД.

3.3. У графі 4 "Місткість спирту" вказується місткість спирту в конкретному виді алкогольних напоїв (40 %, 30 % тощо).

3.4. У графі 5 "Ємність пляшки" вказується ємність пляшки алкогольних напоїв у літрах (0,5 л, 0,7 л тощо).

3.5. У графі 6 "Кількість пляшок" вказується кількість пляшок за кожною назвою алкогольних напоїв (100, 500 тощо).

3.6. У графі 7 "Оподатковуваний оборот, усього" вказується оподатковуваний оборот алкогольних напоїв у літрах (гр. 5 x гр. 6).

3.7. У графі 8 "Оподатковуваний оборот у перерахунку на 100-відсотковий спирт" зазначається оподатковуваний оборот алкогольних напоїв, перерахований на 100-відсотковий спирт (гр. 4 x гр. 7 : 100).

3.8. У графі 9 "Ставки акцизного податку у гривнях за 1 л 100-відсоткового спирту" проставляється ставка акцизного податку в гривнях, встановлена у підпункті 215.3.1 пункту 215.3 статті 215 розділу VI Кодексу.

3.9. У графах 10 - 16 визначається сума податкового зобов'язання, яка підлягає сплаті за векселями, термін оплати яких настав у звітному місяці, або у разі попередньої сплати при отриманні спирту етилового грошовими коштами:

у графі 10 вказується сума акцизного збору за векселями, виданими відповідно до порядку, встановленого у статті 225 розділу VI Кодексу, термін оплати яких настав у звітному місяці, незалежно від дати видачі векселя, або проставляється сума, попередньо сплачена грошовими коштами без оформлення податкового векселя;

графи 11 - 14 додатка заповнюються на основі таких документів, що складаються платником податку:

акта про фактично отриману кількість спирту та розрахунок акцизного податку виходячи з фактично отриманої кількості спирту, який складається на акцизному складі лікєро-горілчаного підприємства за участю представника органу ДПС;

розрахунку суми зменшення акцизного податку на суму податку, розраховану виходячи з фактично втраченої кількості спирту етилового при транспортуванні, зберіганні та у процесі виробництва готової продукції, а також з фактично повернутого невинного браку;

у графі 11 вказується сума акцизного податку, розрахована виходячи з фактичних втрат спирту при транспортуванні, зберіганні та у процесі вироб-

ництва готової продукції в межах норм, затверджених в установленому порядку, на яку зменшується сума податкового зобов'язання;

у графі 12 вказується сума акцизного податку, обчислена у зв'язку із зміною ставок акцизного податку, на яку зменшується або збільшується сума акцизного податку;

у графі 13 вказується сума акцизного податку, нарахована з експортних операцій, на яку зменшується сума акцизного податку, зазначена у векселі або попередньо сплачена грошовими коштами, у разі підтвердження експорту належно оформленою митною декларацією;

у графі 14 вказується сума акцизного податку, розрахована на обсяги фактично повернутого невикористаного браку, на яку зменшується сума акцизного податку;

у графі 15 вказується сума податку, визначена внаслідок інших нараховань, які підлягають сплаті в звітному місяці і не підтверджуються попередньою сплатою або виданим податковим векселем;

у графі 16 "Сума податкового зобов'язання підлягає сплаті до бюджету, грн" вказується сума акцизного податку, що визначається в підсумку (гр. 10 - гр. 11 (+ або -) гр. 12 - гр. 13 - гр. 14 + гр. 15) та яка вноситься до розділу А Декларації акцизного податку.

4. Додаток 4 "Розшифровка оборотів, які не підлягають або звільняються від оподаткування акцизним податком" заповнюється в такому порядку:

4.1. У графі 2 "Код товару (продукції) за УКТ ЗЕД" вказується код підакцизних товарів (продукції).

4.2. У графі 3 "Опис товару (продукції) за УКТ ЗЕД" вказується назва підакцизних товарів (продукції).

4.3. У графі 4 "Кількість товару (продукції) (л, кг, куб. см, штук), грн" вказується кількість підакцизних товарів (продукції).

4.4. У графі 5 "Місткість спирту (%) в алкогольних напоях" вказується місткість спирту в конкретному виді алкогольних напоїв.

4.5. У графі 6 "Кількість у перерахунку на 100-відсотковий спирт (л)" вказується кількість алкогольних напоїв у перерахунку на 100-відсотковий спирт.

4.6. У графі 7 "Сума акцизного податку, не сплачена з операцій, що звільняються від оподаткування, грн" вказується нарахована сума пільг акцизного податку, обчислена виходячи з неоподатковуваних оборотів підакцизних товарів (продукції), що звільняються від оподаткування.

4.7. У графі 8 "Сума акцизного податку, не сплачена з операцій, які не підлягають оподаткуванню, грн" вказується нарахована сума пільг акцизного податку з операцій з підакцизними товарами (продукцією), що не підлягають оподаткуванню.

4.8. У графах 9 та 10 "Реквізити отримувача товару (продукції) без сплати акцизного податку, найменування (прізвище, ім'я та по батькові), код за ЄДРПОУ або реєстраційний номер облікової картки платника податків" вка-

зуються реквізити отримувача підакцизного товару (продукції) зі звільненням від оподаткування акцизним податком.

4.9. У графах 11 та 12 "Підтвердження операцій, що не підлягають оподаткуванню (митна декларація (аркуш 3/8), номер та дата складання, дата перетину митного кордону" зазначаються реквізити митної декларації, що підтверджують операції з вивезення (експорту) та ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера.

4.10. У графі 13 "Підпункт, пункт та стаття Кодексу, якими звільняються від оподаткування або не підлягають оподаткуванню" вказується законодавча підстава, що надає право на пільги.

5. Додаток 5 "Розрахунок суми акцизного податку з втрачених марок акцизного податку, що були придбані для маркування тютюнових виробів з урахуванням планових щомісячних обсягів реалізації продукції" заповнюється в такому порядку:

5.1. У графі 2 "Код товару (продукції) за УКТ ЗЕД" вказується код тютюнових виробів, для яких придбавались втрачені марки акцизного податку.

5.2. У графі 3 "Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД" вказується власна назва тютюнових виробів, для яких придбавались втрачені марки акцизного податку.

5.3. У графі 4 "Оборот з реалізації (передачі), ввезення тютюнових виробів за звітний період, що передує місяцю виявлення нестачі марок акцизного податку, шт." вказується оборот з реалізації (передачі), ввезення тютюнових виробів за кожною власною назвою товару (продукції) в кількісних одиницях виміру (шт., кг).

5.4. У графі 5 "Сума податкового зобов'язання, нарахована за звітний період, що передує місяцю виявлення нестачі марок акцизного податку, грн" вказується сума податкового зобов'язання, нарахована та сплачена платником податку за попередній звітний період з реалізації тютюнових виробів за кожною власною назвою товару (продукції).

5.5. У графі 6 "Середньозважена сума податкового зобов'язання на одиницю реалізованих тютюнових виробів у звітний період, що передує місяцю виявлення нестачі марок акцизного податку, грн" зазначається середньозважена сума податкового зобов'язання на одиницю реалізованих тютюнових виробів за кожною власною назвою товару (продукції) за попередній звітний період.

5.6. У графі 7 "Кількість втрачених марок акцизного податку, що були придбані для маркування тютюнових виробів, шт." вказується кількість втрачених марок акцизного податку, придбаних під планові обсяги для маркування тютюнових виробів за кожною власною назвою товару (продукції).

5.7. У графі 8 "Сума акцизного податку, обчислена з обсягу втрачених марок акцизного податку, що підлягає сплаті, грн" зазначається сума акцизного податку, обчислена виходячи із середньозваженої суми податкового

зобов'язання на одиницю реалізованих тютюнових виробів за попередній звітний період та обсягів втрачених марок акцизного податку.

6. Додаток 6 "Розрахунок суми акцизного податку, що збільшує або зменшує податкові зобов'язання внаслідок виправлення самостійно виявленої помилки, допущеної в попередніх звітних періодах" (далі - розрахунок) подається до уточнюючої Декларації акцизного податку, заповнюється в такому порядку:

у верхньому куті першої сторінки обов'язково зазначається розділ Декларації акцизного податку, код операції та звітний період, у якому подається уточнююча Декларація акцизного податку, в спеціально відведених полях зазначаються реквізити платника, код за ЄДРПОУ або реєстраційний номер облікової картки платника податків та вказується місцезнаходження (місце проживання);

розрахунок містить чотири розділи: А, Б, В, Г, що розділені на колонки, до яких заносяться дані про суму податку відповідних рядків розділів А, Б, В, Г Декларації акцизного податку з нарахованими сумами податку окремо.

Наприклад, по розділу А до чотирьох окремих колонок розрахунку заносяться суми податку відповідно до кодів бюджетної класифікації: із спирту етилового, лікєро-горілочаної продукції, виноробної продукції, інших спиртових дистилатів та пива, зазначені у колонках А15.1, А15.2, А15.3 і А15.4.

6.1. У рядку 1 розрахунку зазначаються суми податку, зазначені у Декларації акцизного податку, показники якої уточнюються, залежно від виду підакцизної продукції за кодами бюджетної класифікації, з якої обчислено та сплачено акцизний податок.

6.2. У рядку 2 розрахунку зазначаються виправлені суми податку, що зазначені в уточнюючій Декларації акцизного податку у звітному періоді, що заповнюється в такому самому порядку, що й рядок 1.

6.3. У рядку 3 розрахунку визначаються суми податку, які збільшують суму податкового зобов'язання, що уточнюється.

6.4. У рядку 4 розрахунку визначаються суми податку, які зменшують суму податкового зобов'язання, що уточнюється.

6.5. У рядках 5 та 6 розрахунку зазначаються нараховані суми штрафу у розмірі 3 відсотків відповідно до підпункту "а" абзацу третього пункту 50.1 статті 50 розділу II Кодексу та пені у порядку, встановленому згідно з підпунктом 129.1.2 пункту 129.1 статті 129 розділу II Кодексу, у разі якщо у рядку 3 розрахунку зазначається збільшення податкових зобов'язань за рахунок уточнення.

7. Додаток 7 заповнюється платниками, які видають податкові векселі до отримання спирту етилового, що використовуються як сировина для виробництва алкогольних напоїв (стаття 225 розділу VI Кодексу) або спирту етилового, спирту етилового денатурованого (технічного) та біоетанолу як сировини для виготовлення окремих видів продукції (пункт 229.1 статті 229 розділу VI Кодексу).

8. Додаток 8 заповнюється платниками, які видають податкові векселі до отримання або ввезення нафтопродуктів, що використовуються як сировина для виробництва етилену (пункти 229.2, 229.3 статті 229 розділу VI Кодексу).

Тема 8

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

1. Поняття єдиного податку, платники та ставки податку
2. Порядок визначення доходу та їх склад
3. Обмеження щодо спрощеної системи оподаткування
4. Облік та звітність платників єдиного податку

1. *Єдиний податок* - це податок, який сплачується фізособами - підприємцями та юридичними особами, які перебувають на спрощеній системі оподаткування. Єдиний податок передбачає спрощений облік доходів і витрат, а також заміщає собою сплату і розрахунок певної кількості обов'язкових податків і зборів, які сплачуються в Україні.

Суб'єкти господарювання, які обрали спрощену систему оподаткування, сплачують єдиний податок і відповідно до законодавства поділяють на 6 груп платників єдиного податку (табл. 1).

Таблиця 1 Особливості спрощеної системи оподаткування фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб

Показники	Фізичні особи-підприємці				Юридичні особи	
	1 Група	2 Група	3 Група	5 Група	4 Група	6 Група
Річний обсяг доходу	до 150 тис. грн.	до 1 млн. грн.	до 3 млн. грн.	до 20 млн. грн.	до 5 млн. грн.	до 20 млн. грн.
Найменші працівники	немає	до 10 осіб	до 20 осіб	без обмежень	до 50 осіб	без обмежень
Види діяльності	роздрібний продаж товарів на ринках та/або надання побутових послуг населенню	надання послуг платникам єдиного податку та/або населенню,	усі види діяльності відповідно до п. 291.5 ПКУ	усі види діяльності відповідно до п. 291.5 ПКУ	усі види діяльності відповідно до п. 291.5 ПКУ	усі види діяльності відповідно до п. 291.5 ПКУ
Ставка податку	1 – 10 % розміру мінімальної заробітної плати	2 – 20 % розміру мінімальної заробітної плати	3 % від доходу в разі сплати ПДВ; 5 % від доходу в разі включення ПДВ до складу єдиного податку	5 % від доходу в разі сплати ПДВ; 7 % від доходу в разі включення ПДВ до складу єдиного податку	3 % від доходу в разі сплати ПДВ; 5 % від доходу в разі включення ПДВ до складу єдиного податку	5 % від доходу в разі сплати ПДВ; 7 % від доходу в разі включення ПДВ до складу єдиного податку
Термін сплати	авансовий внесок не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця		10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал			
Звітний період	календарний рік		календарний квартал			
Термін подачі звітності	60 календарних днів, наступних за звітним періодом		40 календарних днів, наступних за звітним періодом			

Ставки єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва, які обрали спрощену систему оподаткування наведено в табл. 1. Однак Податковий кодекс передбачає таке застосування підвищених ставок:

1. Для платників єдиного податку першої, другої, третьої та п'ятої груп застосовується ставка податку в розмірі 15 % у таких випадках:

- до суми перевищення обсягу доходу, визначеного в підпунктах 1, 2, 3 і 5 пункту 291.4 Податкового кодексу;

- до доходу, отриманого від провадження діяльності, не зазначеної у свідоцтві платника єдиного податку, віднесеного до першої або другої групи;

- до доходу, отриманого у разі застосування іншого способу розрахунків, ніж у грошовій матеріальній або нематеріальній формах;

- до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування.

2. Для платників четвертої та шостої груп ставки єдиного податку встановлюються в подвійному розмірі ставок, визначених для цих груп, тобто 6 і 10 % для платників четвертої групи та 10 і 14 % для платників шостої групи в таких випадках:

- до суми перевищення обсягу доходу, визначеного в підпунктах 4 і 6 пункту 291.4 статті 291 Податкового кодексу;

- до доходу, отриманого у разі застосування іншого способу розрахунків, ніж зазначений у цій главі;

- до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування.

У разі здійснення платниками єдиного податку першої і другої груп кількох видів господарської діяльності застосовується максимальний розмір ставки єдиного податку, встановлений для таких видів господарської діяльності.

Під побутовими послугами населенню, які надаються першою та другою групами платників єдиного податку, розуміються такі види послуг:

1) виготовлення взуття за індивідуальним замовленням;

2) послуги з ремонту взуття;

3) виготовлення швейних виробів за індивідуальним замовленням;

4) виготовлення виробів із шкіри за індивідуальним замовленням;

5) виготовлення виробів з хутра за індивідуальним замовленням;

6) виготовлення спіднього одягу за індивідуальним замовленням;

7) виготовлення текстильних виробів та текстильної галантереї за індивідуальним замовленням;

8) виготовлення головних уборів за індивідуальним замовленням;

9) додаткові послуги до виготовлення виробів за індивідуальним замовленням;

10) послуги з ремонту одягу та побутових текстильних виробів;

11) виготовлення та в'язання трикотажних виробів за індивідуальним замовленням;

12) послуги з ремонту трикотажних виробів;

- 13) виготовлення килимів та килимових виробів за індивідуальним замовленням;
- 14) послуги з ремонту та реставрації килимів та килимових виробів;
- 15) виготовлення шкіряних галантерейних та дорожніх виробів за індивідуальним замовленням;
- 16) послуги з ремонту шкіряних галантерейних та дорожніх виробів;
- 17) виготовлення меблів за індивідуальним замовленням;
- 18) послуги з ремонту, реставрації та поновлення меблів;
- 19) виготовлення теслярських та столярних виробів за індивідуальним замовленням;
- 20) технічне обслуговування та ремонт автомобілів, мотоциклів, моторолерів і мопедів за індивідуальним замовленням;
- 21) послуги з ремонту радіотелевізійної та іншої аудіо- і відеоапаратури;
- 22) послуги з ремонту електропобутової техніки та інших побутових приладів;
- 23) послуги з ремонту годинників;
- 24) послуги з ремонту велосипедів;
- 25) послуги з технічного обслуговування і ремонту музичних інструментів;
- 26) виготовлення металовиробів за індивідуальним замовленням;
- 27) послуги з ремонту інших предметів особистого користування, домашнього вжитку та металовиробів;
- 28) виготовлення ювелірних виробів за індивідуальним замовленням;
- 29) послуги з ремонту ювелірних виробів;
- 30) прокат речей особистого користування та побутових товарів;
- 31) послуги з виконання фоторобіт;
- 32) послуги з оброблення плівок;
- 33) послуги з прання, оброблення білизни та інших текстильних виробів;
- 34) послуги з чищення та фарбування текстильних, трикотажних і хутрових виробів;
- 35) вичинка хутрових шкур за індивідуальним замовленням;
- 36) послуги перукарень;
- 37) ритуальні послуги;
- 38) послуги, пов'язані з сільським та лісовим господарством;
- 39) послуги домашньої прислуги;
- 40) послуги, пов'язані з очищенням та прибиранням приміщень за індивідуальним замовленням.

2. Порядок визначення доходу та їх склад

Доходом платника єдиного податку є:

- для фізичної особи - підприємця - дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, а також доходи, отримані від продажу ру-

хомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності;

- для юридичної особи - будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі.

При продажу основних засобів юридичними особами - платниками єдиного податку дохід визначається як різниця між сумою коштів, отриманою від продажу таких основних засобів, та їх залишковою балансовою вартістю, що склалася на день продажу.

До суми доходу платника єдиного податку включається вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг).

Безоплатно отриманими вважаються товари (роботи, послуги), надані платнику єдиного податку згідно з письмовими договорами дарування та іншими письмовими договорами, укладеними згідно із законодавством, за якими не передбачено грошової або іншої компенсації вартості таких товарів (робіт, послуг) чи їх повернення, а також товари, передані платнику єдиного податку на відповідальне зберігання і використані таким платником єдиного податку.

До суми доходу платника єдиного податку **третьої та п'ятої групи, який є платником податку на додану вартість**, та платника єдиного податку **четвертої та шостої груп** за звітний період також включається сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

До суми доходу платника єдиного податку **четвертої та шостої груп** за звітний період включається вартість реалізованих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг), за які отримана попередня оплата (аванс) у період сплати інших податків і зборів, визначених цим Кодексом.

Датою отримання доходу платника єдиного податку є дата надходження коштів платнику єдиного податку у грошовій (готівковій або безготівковій) формі, дата підписання платником єдиного податку акта приймання-передачі безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг). Для платника єдиного податку третьої та п'ятої групи, який є платником податку на додану вартість, та платника єдиного податку четвертої та шостої груп датою отримання доходу є дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

У разі здійснення торгівлі товарами або послугами з використанням торговельних автоматів чи іншого подібного обладнання, що не передбачає наявності реєстратора розрахункових операцій, датою отримання доходу вважається дата вилучення з таких торговельних апаратів та/або подібного обладнання грошової виручки.

До складу доходу, не включаються:

- суми податку на додану вартість;
- суми коштів, отриманих за внутрішніми розрахунками між структурними підрозділами платника єдиного податку;

- суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання, та суми кредитів;

- суми коштів цільового призначення, що надійшли від Пенсійного фонду та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, з бюджетів або державних цільових фондів, у тому числі в межах державних або місцевих програм;

- суми коштів (аванс, передоплата), що повертаються покупцю товару (робіт, послуг) - платнику єдиного податку та/або повертаються платником єдиного податку покупцю товару (робіт, послуг), якщо таке повернення відбувається внаслідок повернення товару, розірвання договору або за листом-заявою про повернення коштів;

- суми коштів, що надійшли як оплата товарів (робіт, послуг), реалізованих у період сплати інших податків і зборів, встановлених цим Кодексом, вартість яких була включена до доходу юридичної особи при обчисленні податку на прибуток підприємств або загального оподаткованого доходу фізичної особи - підприємця;

- суми податку на додану вартість, що надійшли у вартості товарів (виконаних робіт, наданих послуг), відвантажених (поставлених) у період сплати інших податків і зборів, встановлених цим Кодексом;

- суми коштів та вартість майна, внесені засновниками або учасниками платника єдиного податку до статутного капіталу такого платника;

- суми коштів у частині надмірно сплачених податків і зборів, встановлених цим Кодексом, та суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що повертаються платнику єдиного податку з бюджетів або державних цільових фондів;

- дивіденди, отримані платником єдиного податку - юридичною особою від інших платників податків.

Визначення доходу здійснюється для цілей оподаткування єдиним податком та для надання права суб'єкту господарювання зареєструватися платником єдиного податку та/або перебувати на спрощеній системі оподаткування.

Право на застосування спрощеної системи оподаткування в наступному календарному році мають платники єдиного податку за умови не перевищення протягом календарного року обсягу доходу, встановленого для відповідної групи платників єдиного податку.

При цьому якщо протягом календарного року платники першої - третьої груп використали право на застосування іншої ставки єдиного податку у зв'язку з перевищенням обсягу доходу, встановленого для відповідної групи, право на застосування спрощеної системи оподаткування в наступному календарному році такі платники мають за умови не перевищення ними протягом календарного року обсягу доходу, встановленого підпунктом 5 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу.

3. Обмеження щодо спрощеної системи оподаткування

Не можуть бути платниками єдиного податку:

1. суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи-підприємці), які здійснюють:

- діяльність з організації, проведення азартних ігор;
- обмін іноземної валюти;
- виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива та столових вин);

- видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення (крім виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння);

- видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення;

- діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами, визначеними Законом України "Про страхування", сюрвейерами, аварійними комісарами та аджастерами, визначеними розділом III цього Кодексу;

- діяльність з управління підприємствами;

- діяльність з надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності) та зв'язку (крім діяльності, що не підлягає ліцензуванню);

- діяльність з продажу предметів мистецтва та антикваріату, діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;

- діяльність з організації, проведення гастрольних заходів;

2. фізичні особи - підприємці, які здійснюють технічні випробування та дослідження, діяльність у сфері аудиту;

3. фізичні особи - підприємці, які надають в оренду земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 гектара, житлові приміщення та/або їх частини, загальна площа яких перевищує 100 квадратних метрів, нежитлові приміщення (споруди, будівлі) та/або їх частини, загальна площа яких перевищує 300 квадратних метрів;

4. страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів;

5. суб'єкти господарювання, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать юридичним особам, які не є платниками єдиного податку, дорівнює або перевищує 25 відсотків;

6. представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку;

7. фізичні та юридичні особи - нерезиденти;

8. суб'єкти господарювання, які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

Платники єдиного податку повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій).

4. Облік та звітність платників єдиного податку

Платники єдиного податку **першої і другої груп** та платники єдиного податку **третьої та п'ятої групи**, які не є платниками податку на додану вартість, ведуть книгу обліку доходів шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів.

Форма книги обліку доходів, порядок її ведення затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Платники єдиного податку **третьої та п'ятої групи**, які є платниками податку на додану вартість, ведуть облік доходів та витрат за формою та в порядку, що встановлені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Платники єдиного податку **четвертої та шостої груп** використовують дані спрощеного бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат.

Платники єдиного податку першої та другої груп подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строк, встановлений для річного податкового (звітного) періоду, в якій відображаються обсяг отриманого доходу, щомісячні авансові внески.

Така податкова декларація подається, якщо платник єдиного податку не допустив перевищення протягом року обсягу доходу та/або самостійно не перейшов на сплату єдиного податку за ставками, встановленими для платників єдиного податку другої, третьої або п'ятої групи.

Платники єдиного податку третьої - шостої груп подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строки, встановлені для квартального податкового (звітного) періоду.

Податкова декларація подається до контролюючого органу за місцем податкової адреси.

Платники єдиного податку першої та другої груп подають до контролюючого органу податкову декларацію у строки, встановлені для квартального податкового (звітного) періоду, у разі перевищення протягом року обсягу доходу, або самостійного прийняття рішення про перехід на сплату податку за ставками, встановленими для платників єдиного податку другої, третьої або п'ятої групи.

При цьому у податковій декларації окремо відображаються обсяг доходу, оподаткований за ставками, визначеними для платників єдиного податку

першої та другої груп, обсяг доходу, оподаткований за ставкою 15 відсотків, обсяг доходу, оподаткований за новою ставкою єдиного податку.

Податкова декларація складається наростаючим підсумком

Платники єдиного податку першої – третьої груп не застосовують реєстратори розрахункових операцій.